

Natuurlink
ECOLOGISCH ADVIESBUREAU

Ecologische quickscan

Arendsplein 30 in Oosterhout

in het kader van de Omgevingswet

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	S. Verwaaij
Review	S. Bakker
Rapportnummer	EQ-1287
Status rapport	Concept
Datum	6-12-2024
Aantal pagina's	59
Wijze van citeren	Verwaaij, S. (2024), Ecologische quickscan Arendsplein 30 in Oosterhout, in het kader van de Omgevingswet, rapportnummer EQ-1287, Natuurlink, Sint-Michielsgestel.
Opdrachtgever	New Elements Real Estate 01 B.V.

Natuurlink
ECOLOGISCH ADVIESBUREAU

Natuurlink B.V.
De Rietzanger 2
5271 LN Sint-Michielsgestel

06 - 11 66 72 97

073 - 851 17 38

www.natuurlink.nl

info@natuurlink.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Doel van de ecologische quickscan	3
1.2	Leeswijzer.....	3
2	Werkwijze	4
2.1	Literatuuronderzoek	4
2.2	Flora en fauna onderzoek	4
2.3	Toetsing aan de Omgevingswet.....	4
3	Wet- en regelgeving	5
3.1	Inleiding in de Omgevingswet	5
3.2	Natuuractiviteiten in de Omgevingswet.....	5
3.3	Specifieke zorgplicht natuuractiviteiten	5
3.4	Soortbescherming in de Omgevingswet	6
3.5	Bescherming natuurgebieden	12
3.6	Houtopstanden	13
4	Omschrijving plangebied	14
4.1	Ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden	17
4.2	Ligging ten opzichte van het Natuurnetwerk Brabant (NNB)	18
4.3	Provinciaal beschermde gebieden in Noord-Brabant	19
4.4	Aanwezige bronnen van verstoring.....	20
4.5	Aanwezige ecotopen	21
5	Voorkomende beschermde soorten uit het literatuuronderzoek.	22
6	Effecten van de ingreep en toetsing aan de Omgevingswet	26
6.1	Voornemen.....	26
6.2	Effectbeoordeling	31
6.3	Effecten op Natura 2000-gebieden	33
6.4	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN).....	34
6.5	Externe werking Natuur Netwerk Brabant.....	34
6.6	Effecten op provinciaal beschermde gebieden in Noord-Brabant.....	34
7	Conclusies en aanbevelingen	35
7.1	Soortbescherming	35

7.2	Gebiedsbescherming	36
7.3	Samenvatting soortbescherming.....	37
7.4	Samenvatting gebiedsbescherming	39
8	Gebruikte bronnen	40
Bijlage 1	Begrippen Omgevingswet	41
Bijlage 2	Vrijgestelde soorten per provincie	42
Bijlage 3	Jaarrond beschermde nesten.....	43
Bijlage 4	Mogelijk te verwachten beschermde soorten Omgevingswet.....	45

1 Inleiding

De opdrachtgever heeft het voornemen om het bedrijfspand aan de Arendsplein 30 in Oosterhout te herbestemmen. Omdat de uitvoering van deze ingreep mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en gebieden, vereist de Omgevingswet dat de initiatiefnemer onderzoekt of er aanwijzingen zijn voor het voorkomen van bepaalde soorten of habitats op de betreffende locatie of in de omgeving. Met het uitvoeren van deze ecologische quickscan wordt aan deze verplichting voldaan.

1.1 Doel van de ecologische quickscan

In dit oriënterend onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

1. Vindt het initiatief plaats op een locatie waar (mogelijk) beschermde dier- en/of plantensoorten voorkomen of op een locatie die een belangrijke functie heeft voor deze soorten? Zo ja:

- Welke beschermde dier- en/of plantensoorten komen op of rond deze locatie voor?
- Welk beschermingsregime is van toepassing is op deze soorten?
- Ondervinden deze soorten schadelijke effecten van de ingreep?
- Kunnen schadelijke effecten worden voorkomen door de ingreep op een aangepaste wijze uit te voeren?
- Is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen met betrekking tot beschermde soorten?

2. Heeft de ingreep negatieve effecten op beschermd natuurgebieden? Zo ja:

- Wat zijn de instandhoudingsdoelen van de gebieden?
- Heeft de handeling significante gevolgen voor die gebieden?
- Is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen met betrekking tot beschermde gebieden?

3. Is er eventueel een verdiepend onderzoek noodzakelijk? Zo ja:

- Naar welke soorten en functies dient eventueel aanvullend onderzoek plaats te vinden?

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt als eerste beschreven welke werkwijze is gevolgd bij het uitvoeren van deze ecologische quickscan.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de Omgevingswet en wordt in algemene bewoordingen aangegeven waar rekening mee moet worden gehouden bij de uitvoering van een ruimtelijke ingreep.

In hoofdstuk 4 worden het plangebied en de ligging ervan ten opzichte van beschermde natuurgebieden beschreven. Er wordt een inschatting gemaakt welke beschermde soorten mogelijk voorkomen op basis van literatuuronderzoek en aan de hand van de fysieke bezoeken aan het plangebied.

In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op beschermde soorten die in de ruime omgeving zijn waargenomen en of deze op basis van hun ecologische eisen verwacht kunnen worden in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

In hoofdstuk 6 wordt een beschrijving gegeven van de voorgenomen activiteiten van de ingreep en de effecten van de voorgenomen ingreep op flora en fauna. Deze effecten worden vervolgens getoetst aan de Omgevingswet.

Afsluitend komen in hoofdstuk 7 de conclusies uit de ecologische quickscan aan bod.

2 Werkwijze

Er is een ecologische quickscan (verkennde inventarisatie) uitgevoerd om in beeld te brengen of door het voorgenomen initiatief negatieve effecten zijn te verwachten op beschermde soorten en beschermde gebieden.

2.1 Literatuuronderzoek

Door middel van literatuuronderzoek is onderzocht welke beschermde flora en fauna in de ruime omgeving van het plangebied zijn waargenomen. Hierbij is gebruik gemaakt van de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) en relevante recente verspreidingsatlassen (zie bijlage 4).

De opgevraagde gegevens dekken het gehele gebied waar de ingreep plaats gaat vinden, samen met het gebied dat binnen de invloedsfeer van de ingreep ligt. Op basis van de aard van de voorgenomen ingreep (renovatiwerkzaamheden) en de aard en de situering van het plangebied kan redelijkerwijs worden gesteld dat negatieve effecten alleen kunnen optreden op gebouwbewonende soorten en algemeen voorkomende soorten in de bebouwde omgeving. Daarom is alleen een representatief deel van de omgeving in de NDFF in kaart gebracht (bijlage 4).

Vervolgens is voor deze beschermde soorten onderzocht of op basis van verspreiding, ecologie en de aanwezige ecotopen het aannemelijk is dat een soort in het plangebied of invloedgebied van de ingreep voorkomt.

2.2 Flora en fauna onderzoek

Het plangebied is bezocht door S. Bakker. De weersomstandigheden waren geschikt om een betrouwbare inspectie uit te voeren (zie tabel 1).

Tabel 1. Weersomstandigheden tijdens het veldbezoek.

Datum	Tijd	Weersomstandigheden
18-10-2024	09:30 – 10:30	Temperatuur: 15 °C. Bewolking: 8/8: Geheel bewolkt. Windrichting en -kracht: N2 Neerslag: Geen neerslag.

Tijdens het bezoek is de (potentieel) aanwezige flora en fauna onderzocht, alsook de functies die bepaalde delen van het terrein (kunnen) vervullen. Hierbij is gebruik gemaakt van checklijsten en protocollen (zoals gepubliceerd door het NDFF), kennisdocumenten van BIJ12 en diverse gidsen en websites waarin ecologie van soorten aan bod komt. Aan de hand van deze informatie en opgebouwde ecologische kennis binnen Natuurlink is de feitelijke en potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en functies van het plangebied bepaald.

2.3 Toetsing aan de Omgevingswet

Op grond van de beschreven activiteiten is door Natuurlink een inschatting gemaakt van de redelijkerwijs te verwachten negatieve effecten op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten en functies. De mogelijke negatieve effecten zijn vervolgens getoetst aan de Omgevingswet. Hierbij is gekeken of er sprake is van een overtreding van de soortbescherming of gebiedsbescherming en hoe een overtreding van de Omgevingswet valt te voorkomen.

3 Wet- en regelgeving¹

3.1 Inleiding in de Omgevingswet

De **Omgevingswet (Ow)** is op 1 januari 2024 in werking getreden is de wet voor ruimtelijke ontwikkeling in Nederland. De Omgevingswet regelt het belang van natuur als onderdeel van de fysieke leefomgeving. De wet borgt het welzijn van de mens, verbetert de bescherming van natuurkwaliteiten en breidt deze zo nodig uit. In deze wet zijn 26 bestaande wetten, waaronder de Wet natuurbescherming (Wnb), vervangen door de nieuwe wet.

De Omgevingswet vormt de basis voor regelgeving over de fysieke leefomgeving. De belangrijkste regels in de Ow zijn uitgewerkt in 4 besluiten of algemene maatregelen van bestuur (AMvB's):

- In het **Omgevingsbesluit (Ob)** staan de algemene regels over procedures.
- In het **Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)** staan de algemene regels speciaal gericht op het bouwen, verbouwen, in stand houden, gebruiken en slopen van bouwwerken.
- In het **Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)** staan de algemene regels voor verschillende activiteiten.
- In het **Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)** staan algemene regels die zich richten op overheden.

In de AMvB's staat ook wie verantwoordelijk is voor de handhaving van de algemene rijksregels. Dat kunnen zowel de rijksoverheid, provincies, gemeenten als waterschappen zijn. Decentrale overheden brengen regels over de fysieke leefomgeving bijeen in 1 gebiedsdekkende regeling. De algemene regels over de fysieke leefomgeving staan in:

- het **omgevingsplan** voor de **gemeentelijke** algemene regels
- de **omgevingsverordening** voor de **provinciale** algemene regels
- de **waterschapsverordening** voor de algemene **waterschapsregels**

3.2 Natuuractiviteiten in de Omgevingswet

Voor activiteiten die potentieel invloed hebben op beschermde natuurwaarden, zijn vaak vergunningen nodig. Deze **natuuractiviteiten** moeten daarom worden getoetst aan de hand van de criteria in de Omgevingswet en bijbehorende AMvB's. Deze natuuractiviteiten gaan over dieren en planten in het wild en gebieden waarin ze leven. Het doel van de regels is onder meer het beschermen van soorten en gebieden.

In een ecologische quickscan worden voorgenomen activiteiten van een specifiek plan of project getoetst aan de regels die daarvoor zijn opgesteld. Er wordt dan specifiek gekeken of activiteiten vallen onder de volgende natuuractiviteiten.

- **Activiteiten met mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden** (Afdeling 11.1 Bal). Dit zijn activiteiten die nadelig kunnen zijn voor een Natura 2000-gebied.
- **Activiteiten met betrekking tot dieren of planten in het wild (Flora- en fauna-activiteit)** (Afdeling 11.2 Bal). Dit zijn activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor dieren en planten in het wild.
- **Activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen** (Afdeling 11.3 Bal). Het vellen van houtopstanden en het herbeplanten ervan om te zorgen voor een nieuwe houtopstand.

3.3 Specifieke zorgplicht natuuractiviteiten

Voor bijna alle activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving geldt een **specifieke zorgplicht**. De zorgplicht werkt als een soort vangnet. Als er geen specifieke regels zijn dan moet altijd nog worden voldaan aan de deze zorgplicht. De specifieke zorgplicht doet dus een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van een initiatiefnemer. De wetgever verwacht dat een initiatiefnemer zelf snapt wat in bepaalde gevallen gedaan moet worden of gelaten.

¹ De informatie uit dit hoofdstuk is grotendeel afkomstig van het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO)

Handelingen die onder de specifieke zorgplicht vallen

De specifieke zorgplicht verbiedt handelingen waarvan iedereen zou moeten weten dat ze niet door de beugel kunnen. Een handeling valt onder een specifieke zorgplicht als:

“degene die de activiteit verricht weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving (lees beschermde natuurgebieden en beschermde flora en fauna)”

Ook iets nalaten kan onder de specifieke zorgplicht vallen. Het gaat niet om de persoonlijke kennis van degene die de activiteit verricht. Het gaat om wat verwacht kan worden van de gemiddelde persoon die een activiteit verricht

Initiatiefnemer moet zelf informatie zoeken

Degene die een activiteit verricht moet zelf uitzoeken wat in zijn geval onder de specifieke zorgplicht valt. Is het niet duidelijk of iets onder de zorgplicht valt, bijvoorbeeld bij een niet-standaard situatie, dan kan er contact worden opgenomen met het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag en de initiatiefnemer kunnen dan informele afspraken maken over het invullen van de specifieke zorgplicht. Ook kan het bevoegd gezag een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift ter invulling van de specifieke zorgplicht opstellen.

Verplichtingen voor degene die een activiteit verricht

Degene die een activiteit verricht is verplicht:

1. Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
2. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
3. Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Het gaat hier om een 'voorkeursvolgorde'. Optie 1 is beter dan optie 2 en 3. Optie 3 is het laatste redmiddel. In optie 1 en optie 3 staat 'redelijkerwijs' en in optie 2 'zoveel mogelijk'. Een specifieke zorgplicht vraagt dus niet het onmogelijke van iemand. Ook mag het bevoegd gezag geen maatregelen van de ondernemer eisen waarbij de kosten of inspanningen niet in verhouding staan tot de winst voor de fysieke leefomgeving.

3.4 Soortbescherming in de Omgevingswet

Door een groot aantal activiteiten en invloeden staat het voortbestaan van veel soorten onder druk. Daarom is soortenbescherming een onderdeel van de Omgevingswet. Het gaat zowel om soorten van Europees belang die onder de reikwijdte van de Vogel- en Habitatrichtlijn vallen als om bepaalde soorten van nationaal belang.

Soortenbescherming vindt plaats binnen en buiten beschermde natuurgebieden. Hiervoor zijn als eerste de provincies verantwoordelijk, maar ook andere overheden kunnen actief beleid voeren, bijvoorbeeld met een programma voor soortenbescherming.

3.4.1 Flora- en fauna-activiteit

Soortenbescherming in de Omgevingswet is vooral gericht op het reguleren van **flora- en fauna-activiteiten**. De definitie van een flora- en fauna-activiteit is:

“Een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten”.

Door deze brede formulering van een flora- en fauna-activiteit is het bij activiteiten in de fysieke leefomgeving nodig om te controleren of:

- er soorten aanwezig zijn;
- welke soorten dat zijn.

Er zijn maar weinig activiteiten waarbij vooraf al is uit te sluiten dat ze een flora- en fauna-activiteit tot gevolg hebben. De activiteiten met betrekking tot dieren of planten in het wild wordt behandeld in Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), hoofdstuk 11, artikel 11.22 tot en met 11.110.

Overige activiteiten met betrekking tot dieren of planten in het wild, zoals jacht, vangmethodes, verhandelen van dieren en planten etc. zijn niet relevant voor deze quickscan en zullen daarom niet verder worden behandeld.

3.4.2 Specifieke zorgplicht flora- en fauna-activiteiten

Een flora- en fauna-activiteit kan nadelig zijn voor bijvoorbeeld natuurbescherming. Iemand die dat weet of kan weten, moet zich altijd houden aan de specifieke zorgplicht bij het verrichten van de activiteit (artikel 11.27 Bal). De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten, dus bij (inter)nationaal beschermde soorten én bij andere soorten. Voor een algemene omschrijving van de zorgplicht wordt verwezen naar paragraaf 3.3.

3.4.3 Verplichtingen voor degene die een flora- en fauna-activiteit verricht

Er gelden een aantal verplichtingen voor initiatiefnemers die een flora- en fauna-activiteit wil verrichten.

1. Controleren soorten en habitats (artikel 11.27. lid 2, sub a Bal).

Een initiatiefnemer moet controleren of er aanwijzingen zijn dat op die plek of in de buurt bepaalde soorten of habitats voorkomen. Door het uitvoeren van een ecologische quickscan waarin hier op wordt getoetst (zie ook hoofdstuk 5) wordt deels aan deze voorwaarde voldaan. Indien beschermde soorten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten dan zal vaak worden geadviseerd om **aanvullend onderzoek** uit te laten voeren om zekerheid te verkrijgen over het voorkomen van soorten. Een alternatief advies kan zijn om het initiatief zodanig aan te passen dat mogelijk aanwezige soorten geen negatieve effecten kunnen ondervinden van de voorgenomen activiteiten.

2. Nagaan of nadelige gevolgen voor dier- en plantensoorten uit te sluiten zijn (artikel 11.27. lid 2, sub b Bal).

Als er aanwijzingen zijn dat de hiervoor genoemde soorten of habitats aanwezig zijn, dan is het verplicht om na te gaan of nadelige gevolgen voor die dieren of planten zijn uit te sluiten. Bij de diersoorten gaat het dan ook om hun nesten, foerageerplaatsen, voortplantingsplaatsen, rustplaatsen en eieren. Het uitsluiten of er nadelige gevolgen zijn, moet plaatsvinden aan de hand van objectieve gegevens. Een ecologische quickscan dient daarom ook een effectbeoordeling (zie ook paragraaf 6.2)

Tabel 2. Controleren van soorten en habitats vóór verrichten flora- en fauna-activiteit volgens artikel 11.27. lid 2 sub a Bal.

Aanwezigheid van	Waar staan de soorten in?	Toelichting
Vogels	<u>Bijlage I vogelrichtlijn</u>	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Trekvogels	Onder andere op de website van het <u>ministerie van LNV</u>	Het gaat om een soort die regelmatig in Nederland voorkomt
Dier- en plantensoorten	<u>Bijlage II, IV, V habitatrichtlijn</u>	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Dier- en plantensoorten	Bijlage IX Bal of in de <u>rode lijsten</u>	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats waar de genoemde dieren/planten leven	Dieren en planten in deze kolom	Het gaat niet om gebieden die geschikt zouden zijn als leefgebied maar waar de soort niet leeft. Zoals een grot die geschikt is voor vleermuizen maar waar ze niet leven. Of een wand waarop bepaalde muurplanten zouden kunnen groeien maar waar ze niet zijn.

te bevatten om aan deze voorwaarde te voldoen. Indien er aanvullend onderzoek is uitgevoerd dan dienen ook de onderzoeksresultaten van dat onderzoek te worden getoetst op nadelige gevolgen voor dier- en plantensoorten.

3. **Nagaan wat nadelige gevolgen zijn als uitsluiten daarvan niet mogelijk is (artikel 11.27. lid 2, sub c Bal).**

Als negatieve effecten op beschermde soorten niet kunnen worden uitgesloten dan dient te worden nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten. In de meeste gevallen geldt er een vergunningplicht flora- en fauna-activiteit met gevolgen voor beschermde soorten (§ 11.2.2 - § 11.2.4 Bal).

4. **Passende preventieve maatregelen om nadelige gevolgen te voorkomen (artikel 11.27. lid 2, sub d en e Bal).**

Als nadelige gevolgen niet uit te sluiten zijn, moet degene die de activiteit verricht alle passende preventieve maatregelen treffen om nadelige gevolgen voor dier- en plantensoorten te voorkomen. Ook moet diegene tijdens en na de flora- en fauna-activiteit nagaan of die maatregelen wel het bedoelde effect hebben.

5. **Stoppen met activiteit of herstelmaatregelen treffen ((artikel 11.27. lid 2, sub f Bal).**

Als er ondanks de genomen maatregelen toch nadelige gevolgen zijn door de activiteit, moet die activiteit stoppen. Als stoppen niet mogelijk is, dan moet degene die de activiteit verricht passende herstelmaatregelen treffen.

3.4.4 Verbodsbepalingen

Als er sprake is van negatieve effecten op beschermde soorten dan is er in de meeste gevallen ook sprake van het overtreden van verbodsbepalingen uit de omgevingswet. Er dient in dat geval ook een ontheffing te worden aangevraagd voor het overtreden van deze verbodsbepaling(en). In tabel 3 op pagina 10 is een overzicht terug te vinden van de belangrijkste verbodsbepalingen. Deze zijn afhankelijk van het beschermingsregime waaronder soorten vallen.

In het algemeen betreffen de verbodsbepalingen schadelijke handelingen op soorten die in het wild leven en daar van nature voorkomen. Het gaat dus niet om vogels die in gevangenschap zijn geboren, gefokte vogels of ontsnapte vogels die

zijn verwilderd. Een aantal termen uit de verbodsbepalingen dienen een nadere toelichting te krijgen:

Storen

De mate van 'storen' hangt per soort af van:

- intensiteit van de verstoring
- duur van de verstoring
- frequentie van de verstoring
- het effect van de verstoring op de staat van instandhouding van de soort

Zeldzame verstoringen zonder mogelijk negatief effect, vallen niet onder 'storen'. Soms is er geen omgevingsvergunning nodig voor het verstoren van vogels. Dat is het geval als de verstoring geen noemenswaardig effect heeft op de staat van instandhouding van de vogelsoort (artikel 11.37, derde lid, Bal). Zo is er geen noemenswaardig effect als een vogelpopulatie de mogelijke negatieve effecten van een verstoring zelf weg kan nemen. Bijvoorbeeld door bij een tijdelijke verstoring even weg te vliegen om vervolgens weer terug te kunnen keren.

De term 'verstoring'.

Er is sprake van een verstoring ingeval een activiteit een verontrusting van een soort veroorzaakt ten gevolge waarvan sprake is van een wezenlijke invloed op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Zo is er sprake van een verstoring indien de functie van een voortplantings- of rustplaats van een soort, al dan niet voorlopig, door een activiteit niet of minder goed kan worden vervuld, ook al blijft die plaats fysiek in stand. Verstoringen moeten per soort worden beoordeeld in het licht van de intensiteit, duur en frequentie van herhaling van de verstoring.

Bron: BIJ12

Opzettelijk

Er is vaak alleen sprake van een schadelijke handeling als deze 'opzettelijk' gebeurt. Onder 'opzettelijk' valt ook 'voorwaardelijke opzet'. Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedrag schadelijke gevolgen heeft voor een soort zoals de vangst of de dood van een dier of het vertrappen of ontwortelen van planten.

3.4.5 Afwijkingen van de verbodsbepalingen

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

1. Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
2. Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
3. Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten is voldaan, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

3.4.6 Vrijstellingen

In sommige gevallen is er een vrijstelling van de vergunningplicht voor een flora- en fauna-activiteit. Bijvoorbeeld als er wordt gewerkt onder een gedragscode of als er specifieke vrijstellingen zijn opgenomen in bijvoorbeeld provinciale verordeningen.

Vrijstelling, ontheffing en vergunning.

Voor een besluit waarbij een uitzondering op een wettelijk verbod of gebod wordt gemaakt voor een categorie van gevallen, wordt de term "**vrijstelling**" gebruikt.

Voor een beschikking waarbij in een individueel geval een uitzondering op een wettelijk verbod of gebod wordt gemaakt, wordt de term "**ontheffing**" gebruikt.

Voor een beschikking waarbij een bepaalde handeling wordt toegestaan, wordt de term "**vergunning**" gebruikt.

3.4.7 Overzicht belangrijkste verbodsbepalingen soortbescherming

Tabel 3. Overzicht belangrijkste verbodsbepalingen uit de Omgevingswet waarbij vergelijkbare artikelen voor de verschillende beschermingsregimes naast elkaar zijn weergegeven. Hierbij zijn niet de letterlijke wetteksten gebruikt. Voor de letterlijke teksten wordt verwezen naar het geldende Besluit activiteiten leefomgeving.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 11.2.2 (Bal)	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 11.2.3 (Bal)	Beschermingsregime andere soorten § 11.2.4 (Bal)
Art. 11.37 lid 1a. Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 11.46 lid 1a. Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 11.54 lid 1a Het is verboden wilde dieren te doden of vangen ¹ .
Art. 11.37 lid 1b. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen ¹	Art. 11.46 lid 1d. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen ¹ .	Art. 11.54 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen ^{1,3} .
Art. 11.37 lid 1c. Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art. 11.46 lid 1c. Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	
Art. 11.37 lid 1d en lid 3. Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ²	Art. 11.46 lid 1b. Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	
	Art. 11.46 lid 1e. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art. 11.54 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen ² .

¹ Dit betreft alle soorten, genoemd in bijlage IX, onder A.

² Dit betreft alle soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

³ Een zodanige verstoring van een verblijfplaats dat deze wordt verlaten dient volgens de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) ook te worden meegenomen in een overtreding van de verbodsbepaling.

⁴ Het opzettelijk storen geldt dan met name in kwetsbare perioden zoals het broedseizoen, overwintering en trek.

3.4.8 Ongewone voorvallen

Het kan voorkomen dat een ongewoon voorval optreedt met negatieve effecten op flora en fauna. Snel optreden is dan noodzakelijk om erger te voorkomen. De uitvoerder van de activiteit waar het ongewoon voorval ontstaat, is daar als eerste verantwoordelijk voor en neemt direct maatregelen om de gevolgen zo klein mogelijk te houden. De uitvoerder geeft het bevoegd gezag meteen door dat er iets mis is gegaan. Voor veel lokale kwesties en kleinere incidenten is de gemeente vaak het bevoegd gezag. In gevallen waar de activiteit of het voorval van regionaal belang is of specifieke ecologische aspecten heeft die provinciegrenzen overschrijden, kan de provincie het bevoegd gezag zijn. De Omgevingswet geeft de overheid vergaande bevoegdheden om bij een ongewoon voorval in te grijpen.

3.4.9 Gelijkwaardige maatregel

Onder de Omgevingswet is het bijna altijd mogelijk om in plaats van een in algemene regels voorgeschreven maatregel een 'gelijkwaardige maatregel' te treffen. De gelijkwaardige maatregel moet ten minste hetzelfde resultaat bereiken als de wetgever met de voorgeschreven maatregel heeft beoogd. Stel dat een bouwproject de vernietiging van een bepaald natuurlijk habitat met zich meebrengt, wat negatieve effecten heeft op lokale flora en fauna. Een projectontwikkelaar kan dan elders een nieuw of verbeterd habitat creëren dat vergelijkbaar is met het verloren gegane gebied. Als het niet mogelijk is om hetzelfde type habitat te creëren, kan de ontwikkelaar ecologische verbindingen of corridors aanleggen die verschillende natuurlijke gebieden met elkaar verbinden. Dit helpt de migratie en genetische diversiteit van soorten te ondersteunen. Het idee achter een gelijkwaardige maatregel is dat de negatieve impact op de natuurlijke omgeving wordt gecompenseerd door een actie die een vergelijkbare positieve impact heeft. Dit zorgt ervoor dat de algehele ecologische balans behouden blijft of verbeterd wordt, in lijn met de doelstellingen van de Omgevingswet om een duurzame leefomgeving te bevorderen. De hoofdregel voor gelijkwaardigheid is dat degene die een activiteit verricht, voorafgaand toestemming voor een gelijkwaardige maatregel moet vragen bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag neemt daarop een besluit waartegen bezwaar en beroep open staan.

3.4.10 Maatwerk

Er zijn maatwerkregels en maatwerkvoorschriften. Een maatwerkregel is een algemene regel van een gemeente, waterschap of provincie die afwijkend of aanvullend is op een algemene regel van het Rijk of een provincie (artikel 4.6 Omgevingswet). Een maatwerkvoorschrift is een specifiek voorschrift voor een activiteit. Met het maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag algemeen geldende voorschriften in concrete situaties specifiek maken. Ze kunnen bijvoorbeeld gaan over:

- de specifieke zorgplicht (artikel 11.27, Bal)
- het informeren over een ongewoon voorval (artikel 11.34, Bal)
- de te verstrekken gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval (artikel 11.35, Bal)

Tabel 4. Verschillen tussen maatwerkvoorschrift en maatwerkregel

Aspect	Maatwerkvoorschrift	Maatwerkregel
reactief/ proactief	reactief (bijvoorbeeld na een melding)	proactief (bijvoorbeeld naar aanleiding van de omgevingsvisie)
juridische vorm	beschikking	algemene decentrale regels
gericht tot	degene die de activiteit verricht	iedereen voor omschreven activiteiten en/of aangeduide locaties

3.5 Bescherming natuurgebieden

Binnen de Omgevingswet worden natuurgebieden en de daarin voorkomende natuurlijke waarden en wezenlijke kenmerken beschermd. Het gaat hierbij om de volgende gebieden:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland-gebieden (NNN-gebieden);
- Bijzondere natuurgebieden, nationale parken en landschappen.

3.5.1 Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden binnen de Europese Unie, opgericht om de biodiversiteit te behouden en te beschermen. Het doel van Natura 2000 is het veiligstellen van de meest bedreigde en waardevolle soorten en habitats in Europa. Dit netwerk omvat zowel Vogelrichtlijngebieden, gericht op de bescherming van specifieke vogelsoorten, als Habitatrichtlijngebieden, gericht op de bescherming van andere dieren, planten en habitats. Natura 2000 is een essentieel onderdeel van het EU-beleid voor natuurbehoud en draagt bij aan de instandhouding van de biodiversiteit in de lidstaten.

Om de natuur te beschermen, geeft het Rijk regels over activiteiten die een Natura 2000-gebied kunnen benadelen. De Omgevingswet definieert wat een Natura 2000-activiteit is. Zo'n activiteit kan zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied plaatsvinden. De definitie van een Natura 2000-activiteit staat in bijlage A van de Omgevingswet:

Activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Er is geen definitie van 'significant'. Verschillende factoren bepalen samen of sprake is van significant of niet. Factoren zijn bijvoorbeeld:

- afname van de oppervlakte van een habitat in relatie tot de zeldzaamheid van die habitat;
- afname van een populatie in relatie tot de zeldzaamheid van planten- of diersoorten in die populatie;

- algemene condities van het gebied voor behoud en herstel van de habitat of soorten;

Het komt neer op de vraag of de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied in gevaar komt door de activiteit. De [Leidraad bepaling significantie](#) geeft handvatten om invulling te geven aan de term 'significant'.

Binnen en buiten Natura 2000-gebied

Een Natura 2000-activiteit kan plaatsvinden in een Natura 2000-gebied. Maar heel vaak vindt de activiteit juist plaats buiten een Natura 2000-gebied. Ook dan kan een activiteit effect op het Natura 2000-gebied hebben. Dit wordt wel eens de '[externe werking van een Natura 2000-gebied](#)' genoemd.

Als het effect significant kan zijn, moet de initiatiefnemer meestal een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit hebben. Om te bepalen of een project mogelijk significant negatieve gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied zal een initiatiefnemer eerst een zogenoemde 'voortoets' moeten uitvoeren. Als uit deze voortoets blijkt dat significant negatieve gevolgen niet kunnen worden uitgesloten. Voor die projecten moet eerst een passende beoordeling plaatsvinden (artikel 16.53c, Omgevingswet). Die beoordeling moet zekerheid geven dat het project de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten.

Alleen als de beoordeling zekerheid geeft dat er geen negatieve effecten optreden kan vergunningverlening plaatsvinden (artikel 8.74b, Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)). Geeft die beoordeling deze zekerheid niet, dan kan vergunningverlening alleen plaatsvinden als aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

- er zijn geen reële alternatieven voor de activiteit
- er is sprake van een dwingende reden van groot openbaar belang
- er vindt natuurcompensatie plaats

Natura 2000-activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken

Veel Natura 2000-activiteiten veroorzaken stikstofdepositie in een stikstofgevoelig Natura 2000-gebied. Er geldt een beoordelingsregel voor Natura 2000-activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken in een stikstofgevoelig Natura 2000-gebied (artikel 17a.2 Omgevingsregeling, dit artikel is tijdelijk in de plaats van artikel 8.74e, Bkl). Die beoordelingsregel houdt in dat vergunningverlening kan plaatsvinden met gebruik van de stikstofdepositieruimte in het stikstofregistratiesysteem van [AERIUS Register](#). De opgebouwde stikstofreductie in het systeem heet stikstofdepositieruimte. De vergunningverlener kan die

opgebouwde stikstofreductie vervolgens toebedelen aan een activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt. De hoeveelheid aan stikstofdepositie die zo'n activiteit veroorzaakt, boekt het systeem van AERIUS Register vervolgens af. Die hoeveelheid is dan niet meer voor andere activiteiten beschikbaar.

3.5.2 Natuurnetwerk Nederland-gebieden (NNN-gebieden)

Natuurnetwerk Nederland, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een samenhangend netwerk van bestaande en nieuwe natuurgebieden in Nederland. Het doel van dit netwerk is om de biodiversiteit te beschermen en te versterken door de leefgebieden van planten en dieren met elkaar te verbinden. Dit netwerk faciliteert de migratie, verspreiding en genetische uitwisseling van soorten, en draagt bij aan het herstel en behoud van waardevolle natuurlijke habitats.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de aanwijzing van NNN-gebieden en stellen regels op in de provinciale omgevingsverordeningen in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland regels. Deze provinciale regels moeten voldoen aan de instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn in Afdeling 7.3. Deze regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het NNN niet achteruitgaat, dat de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt behouden en dat, als binnen het NNN activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het NNN, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het NNN behouden blijven.

3.5.3 Bijzondere natuurgebieden en nationale parken

Naast de Natura 2000-gebieden kan de minister van LNV bijzondere nationale natuurgebieden en nationale parken aanwijzen. Ook provincies kunnen in de omgevingsverordening bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen aanwijzen (artikel 2.44 lid 5 Omgevingswet).

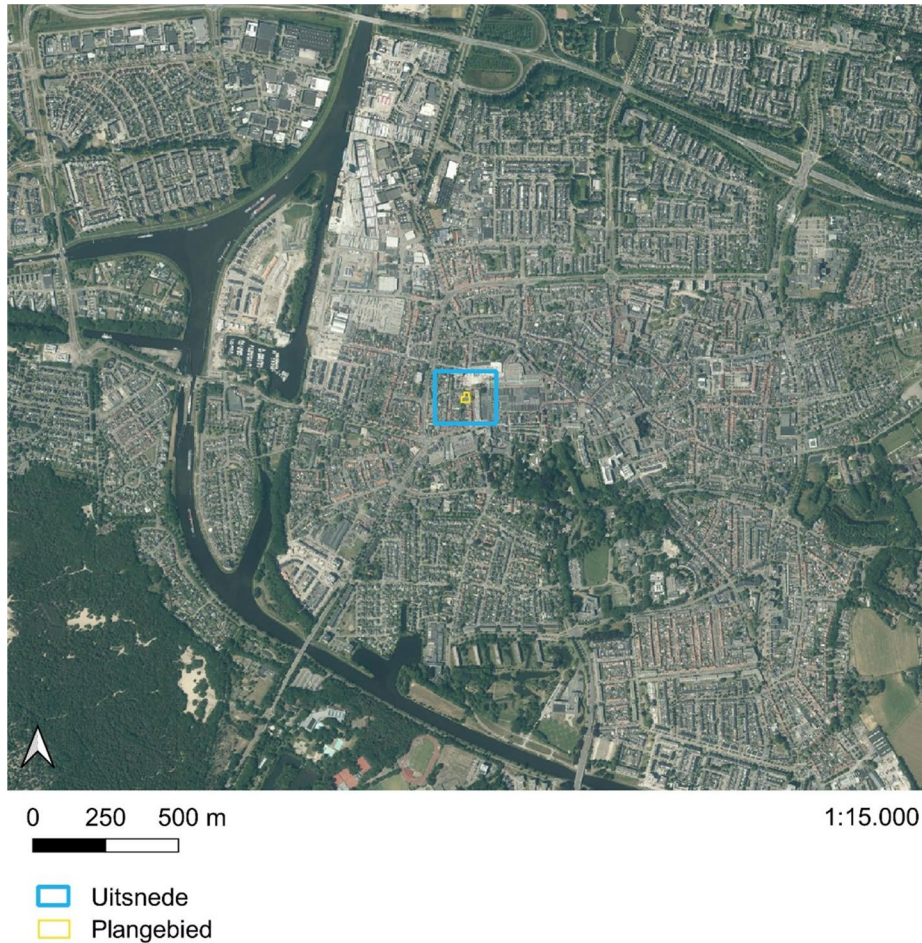
De beleidsprogramma's voor deze gebieden geven geen nieuwe of aanvullende wettelijke regels bovenop de bestaande kaders. Deze gebieden worden dus feitelijk beschermd doordat deze ook deel uitmaken van het NNN of een Natura 2000-gebied.

3.6 Houtopstanden

Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. Het (deels) vellen ervan zorgt ervoor dat die verdwijnen of beschadigd raken. Er zijn daarom ook (rijks)regels opgenomen in de Omgevingswet die voorkomen dat houtopstanden verloren gaan. Bij houtopstanden met een oppervlakte van meer dan 10 are of bij een rijbeplanting van meer dan 20 bomen geldt een meldings- en herplantingsplicht.

4 Omschrijving plangebied

Het plangebied bevindt zich aan de Arendsplein 30 in Oosterhout dat onder de gemeente Oosterhout valt (zie figuur 1 en figuur 2). Het plangebied betreft het kadastrale perceelnummer OTH01-S-5297 en is 736 m² groot.

Figuur 1. Ligging van het plangebied. De uitsnede is weergegeven in figuur 2. Bron: Nationaal Georegister, bewerkt.

Het plangebied bestaat uit een voormalig kantoorgebouw. Op de volgende pagina's is een aantal foto's te vinden van het plangebied.

Figuur 2. Ligging van het plangebied. De uitsnede is weergegeven in figuur 2. Bron: Nationaal Georegister, bewerkt.

Afbeelding 1. Beeld van de voorgevel (oostzijde).

Afbeelding 2. Beeld van de rechter zijgevel (noordzijde).

Afbeelding 3. Beeld van de achterzijde (westzijde).

Afbeelding 4. Beeld van de linker gevel (zuidzijde).

Afbeelding 5. Beeld van de parkeerplaats en appartementen aan de noordwestzijde van het plangebied.

Afbeelding 6. Beeld van het grinddak.

Afbeelding 7. Beeld van de inrit naast de Gasstraat 26.

4.1 Ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden

Om te bepalen of geplande activiteiten invloed kunnen hebben op beschermde natuurgebieden is als eerste onderzocht op welke afstand deze gebieden zich bevinden ten opzicht van het plangebied.

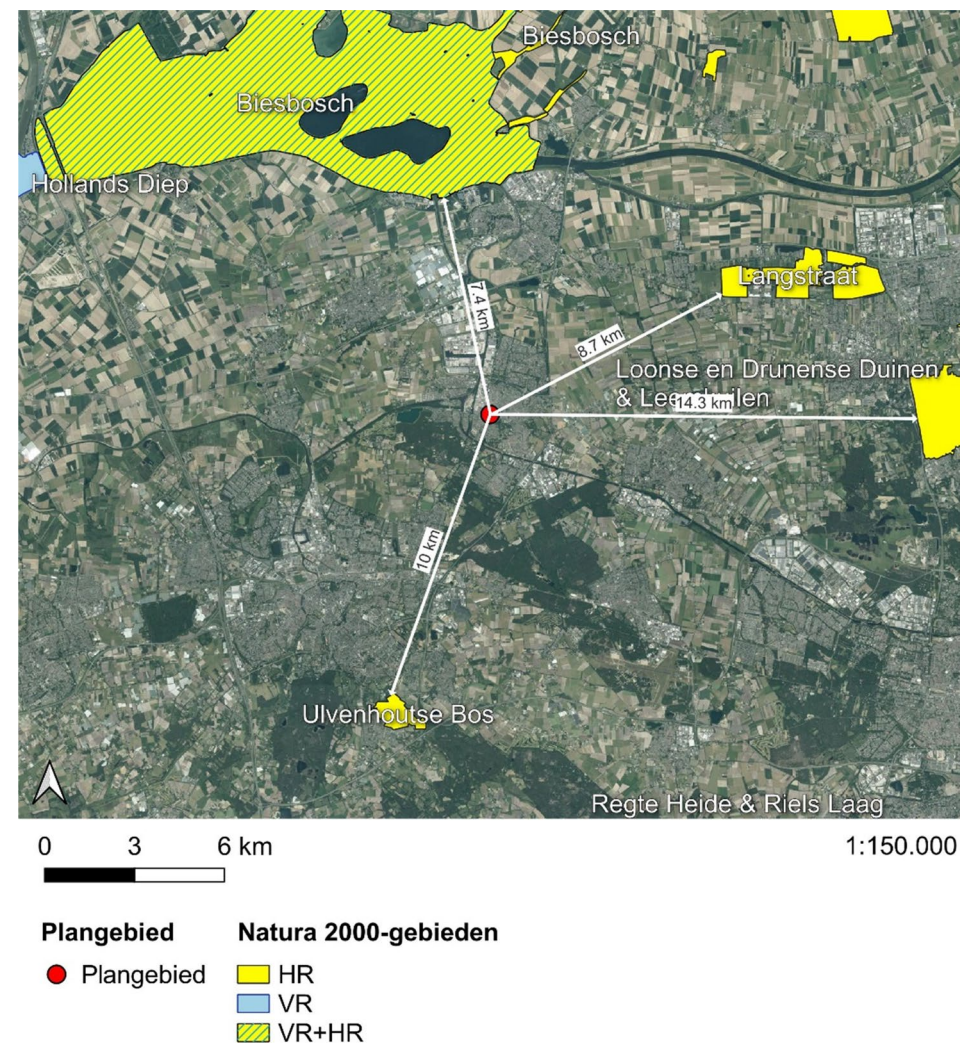
Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie en zijn noodzakelijk voor het behoud en herstel van de Europese biodiversiteit. Natura 2000 beschermt zowel gebieden (habitats) als soorten. Vanwege hun belang zijn deze gebieden juridisch het strengst beschermd.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'de Biesbosch'. De afstand vanaf het plangebied bedraagt ongeveer 7,4 kilometer. Verder weg liggen de gebieden 'Langstraat', 'Ulvenhoutse Bos' en 'Loonse en Drunense Duinen en de Leemkuilen' (zie ook figuur 3 en tabel 5).

Tabel 5. Afstand van het plangebied ten opzichte van beschermde Natura 2000-gebieden. Toelichting gebruikte afkortingen: HR: Habitatrichtlijngebied, VR: Vogelrichtlijngebied.

Gebiedsnaam	Aanwijzing	Afstand (km)
Biesbosch	HR+VR	7,4
Langstraat	HR	8,7
Ulvenhoutse Bos	HR	10
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	HR	14,3

Figuur 3. Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebieden. Bron basiskaart: PDOK.

4.2 Ligging ten opzichte van het Natuurnetwerk Brabant (NNB)

Het Natuur Netwerk Brabant (NNB) is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en landbouwgebieden met natuurwaarden van (inter-)nationaal belang, zoals de bossen, de heide en vennen, de stuifduinen, de schraalgraslanden, de rivieren en beken. Het doel van het NNB-beleid is het veiligstellen van ecosystemen en het realiseren van leefgebieden met goede condities voor de biodiversiteit. Deze leefgebieden zijn belangrijk voor dier- en plantensoorten. Het Natuurnetwerk in Noord-Brabant (NNB) bestaat uit:

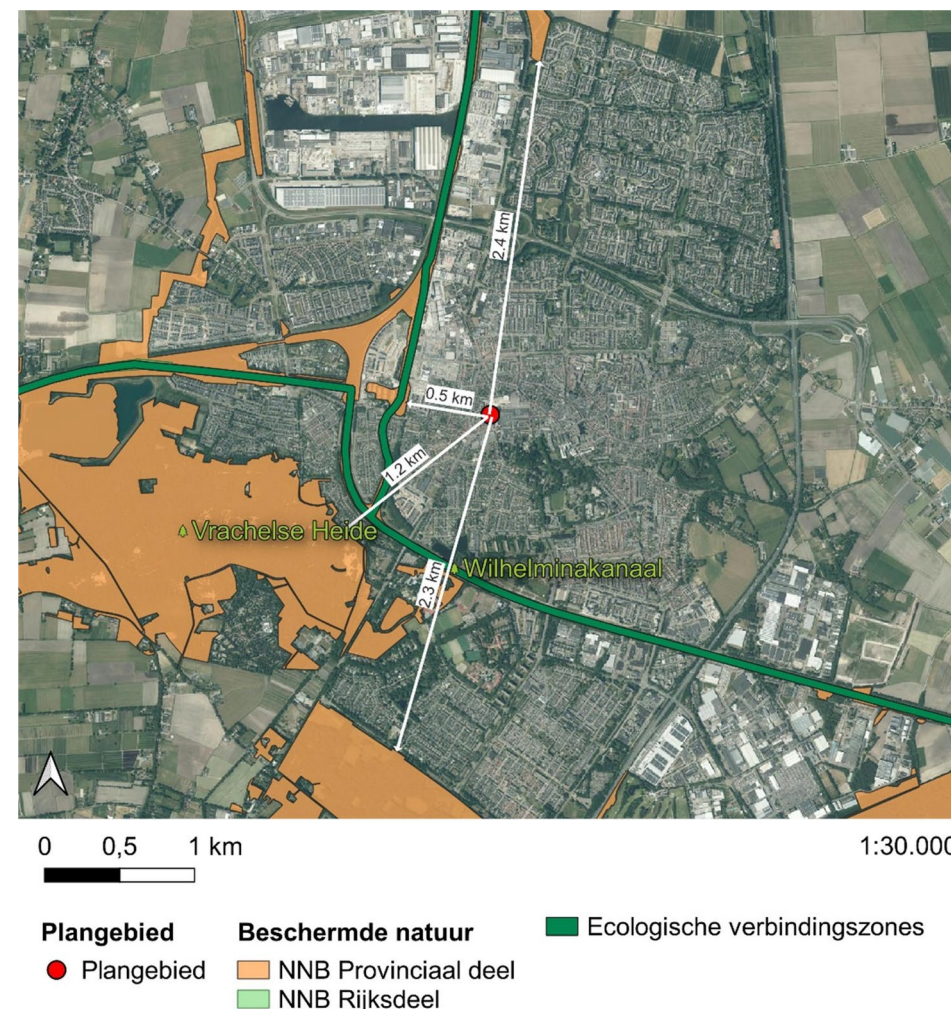
- bestaande natuur- en bosgebieden;
- gerealiseerde nieuwe natuur. Dit zijn gronden die met subsidie uit het Natuurbeheerplan zijn gerealiseerd als nieuwe natuur en waar de landbouwfunctie of een andere niet-natuurbestemming is verdwenen;
- nog niet gerealiseerde nieuwe natuur. Dit zijn meestal agrarische gronden die in het Natuurbeheerplan zijn aangewezen als nieuwe natuur, maar waar de gewenste natuurfunctie nog niet is gerealiseerd. De oude functie of bestemming is nog aanwezig;

Bij ontwikkeling binnen het Natuur Netwerk Brabant staat het 'nee, tenzij-principe' centraal. Ontwikkelingen zijn alleen mogelijk als is voldaan aan specifieke voorwaarden en de ontwikkeling niet leidt tot een aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant. Als ecologische waarden en kenmerken gelden de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het natuurbeheerplan van de Provincie.

Het plangebied valt buiten het Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde deel van het NNN is het Wilhelminakanaal op ongeveer 500 meter ten westen van het plangebied (zie figuur 4 en tabel 6). Op nog iets grotere afstand ten zuidwesten van het plangebied zijn de Vrachelse Heide te vinden. 2,3 kilometer ten zuiden van het plangebied bevindt zich Landgoed Oosterheide.

Tabel 6. Afstand van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

Gebiedsnaam	Aanwijzing	Afstand (km)
Wilhelminakanaal	EVZ/ NNB	0,5
Vrachelse Heide	NNB	1,2
Landgoed Oosterheide	NNB	2,3

Figuur 4. Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland. Bron basiskaart: PDOK.

4.3 Provinciaal beschermde gebieden in Noord-Brabant

Groenblauwe mantel / groenblauwe waarden

De Provincie Noord-Brabant streeft naar samenhangende aanpak van natuur, landschap en water die de omgevingskwaliteit en recreatiemogelijkheden versterkt en waardoor de gevolgen van klimaatveranderingen voor de natuur en het watersysteem beter kunnen worden opgevangen. Om de robuustheid van het systeem te bevorderen, zijn er gebieden opgenomen als verbinding tussen het Natuur Netwerk Brabant en het landelijk gebied - de groenblauwe mantel.

De waarden in de groenblauwe mantel zijn vaak gekoppeld aan het bodem-watersysteem (zoals de aanwezigheid van een kwel), aan landschapselementen (zoals houtwallen en heggen), of aan het voorkomen van bijzondere planten en dieren. De groenblauwe mantel richt zich niet alleen op het beschermen van die waarden, maar juist ook op de ontwikkeling daarvan.

Nieuwe ontwikkelingen binnen de groenblauwe mantel zijn mogelijk als deze bestaande natuur-, bodem- en waterfuncties respecteren of bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van deze functies of het (cultuurhistorisch waardevolle) landschap.

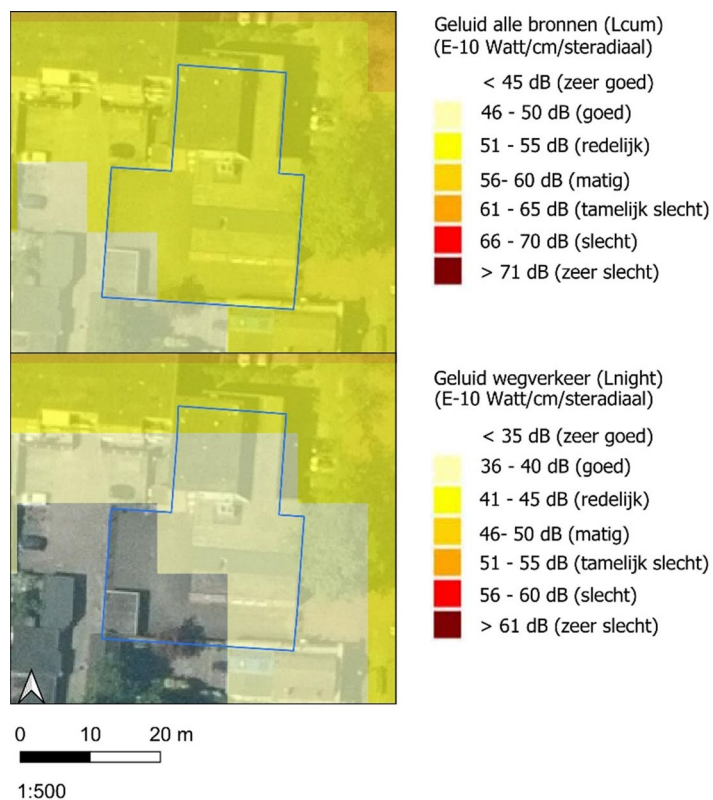
Het dichtstbijzijnde gebied dat zich binnen de Groenblauwe mantel bevindt is Wilhelminakanaal op 500 meter ten westen van het plangebied (zie figuur 5).

Figuur 5. Ligging van het plangebied ten opzichte van natte natuurpleils en de groenblauwe mantel. Bron basiskaart: PDOK

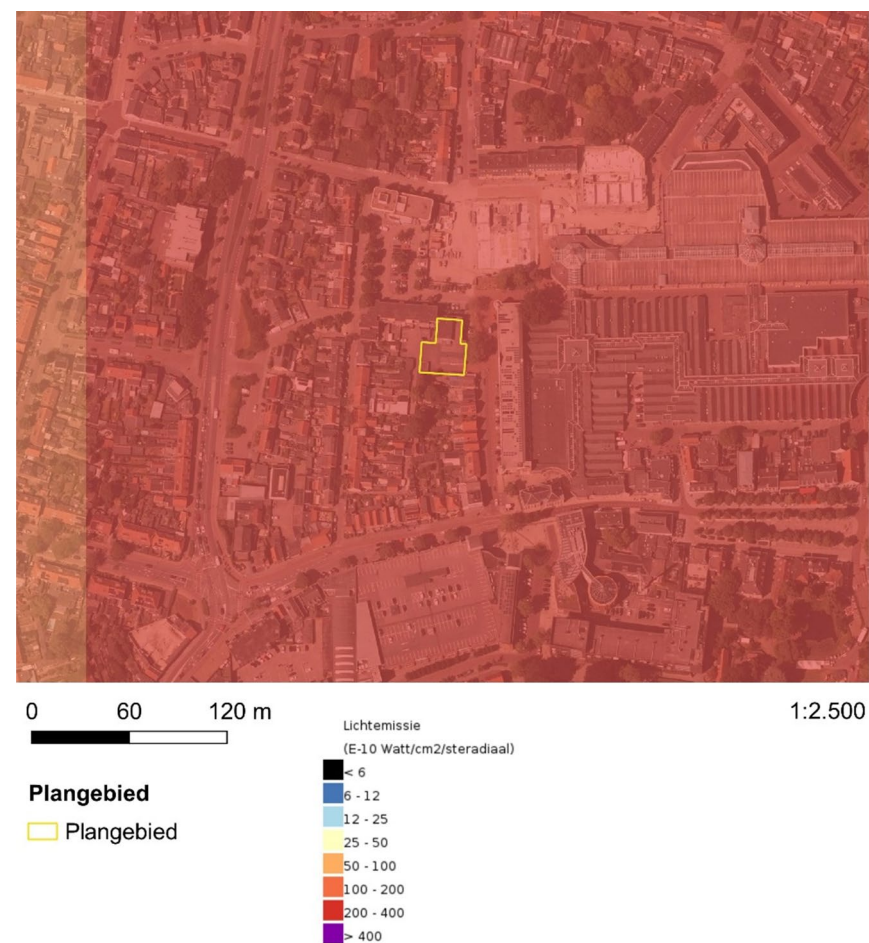
4.4 Aanwezige bronnen van verstoring

De Arendsplein is een dorpsweg. De geluidsbelasting van alle bronnen gedurende de dag ligt onder de 55 decibel en daardoor zijn de geluidsnormen als redelijk te kwalificeren (zie figuur 6). In de nacht is het beeld vergelijkbaar en is de geluidsnorm redelijk. Er is dus relatief weinig verstoring door geluid.

Figuur 6. Geluid van alle bronnen gedurende de dag (boven) en van alleen het verkeer in de nacht (onder). Let op: de kaart geeft alleen een globaal beeld van de hoeveelheid geluid in Nederland. Voor het toetsen van geluidniveaus aan de normen, bijvoorbeeld voor 'geluidbelasting op de gevel', is deze kaart niet geschikt. Bron: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.

Verder is er sprake van relatief veel lichtverstoring (zie figuur 13).

Figuur 7. Lichtemissie 2021. Bron: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.

4.5 Aanwezige ecotopen

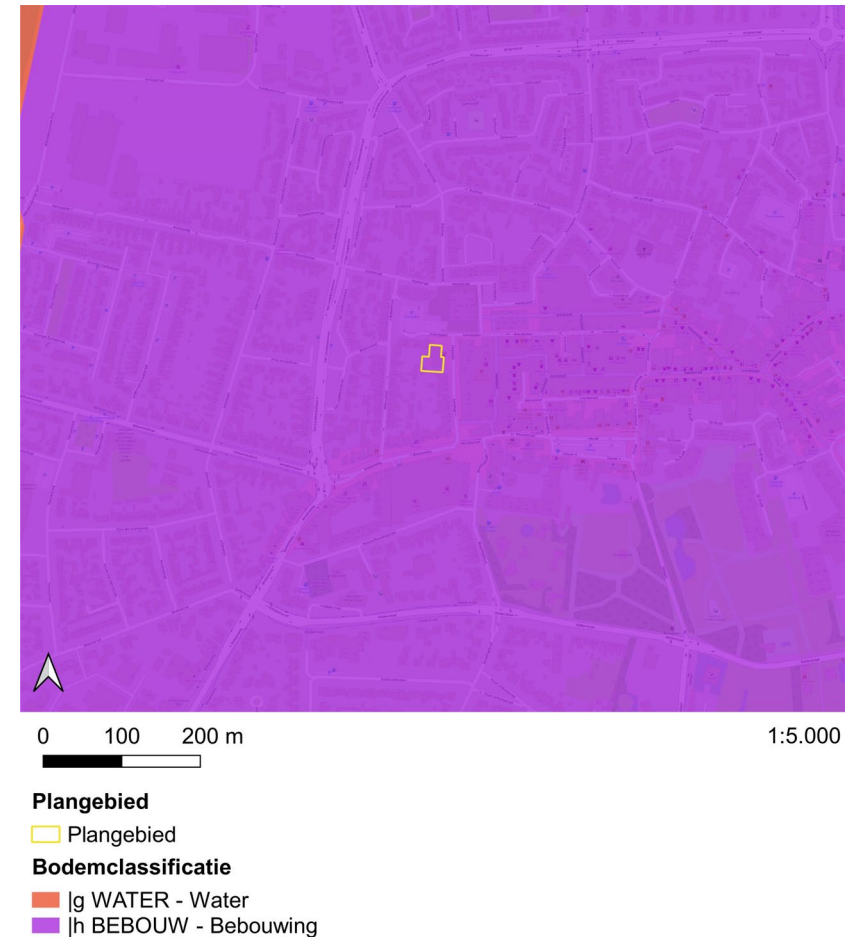
Bodemclassificatie

De bodem kan worden geclassificeerd als een bebouwing (zie figuur 8). De bodem kan waarschijnlijk worden geclassificeerd als een zwarte enkeerdegrond (zie figuur 8). Het terrein is echter vrijwel geheel verhard waardoor er alleen beschermde vaatplanten kunnen worden verwacht die groeien op een steenachtig substraat of tussen de bestrating.

Bebouwing

Op het terrein staat een bedrijfspand van 2 tot 3 etages hoog dat is opgetrokken uit baksteen. De platte daken zijn bedekt met grond en de schuine delen hebben een dakbekleding van gebakken leisteel. Er is een binnenplaats die geheel is verhard ten behoeve van een parkeerfunctie.

Om het gebouw heen staan enkele middelhoge tot hoge bomen (platanen), enkele leilindes met daaronder dwergmispel en een dichte groenblijvende haag.

Figuur 8. Bodemkaart van het plangebied. Bron: Wageningen UR.

5 Voorkomende beschermde soorten uit het literatuuronderzoek.

Via de Nationale databank Flora en Fauna (NDFF), waarnemingen.nl en het gebruik van diverse verspreidingsatlassen is nagegaan welke beschermde soorten rond het plangebied de afgelopen 10 jaar zijn waargenomen. Een volledig overzicht van alle beschermde soorten die binnen een geselecteerd representatief gebied rond het plangebied zijn waargenomen is te vinden in bijlage 4. In deze paragraaf wordt alleen ingegaan op de soorten waarvan is beoordeeld dat deze kunnen worden verwacht in het plangebied of directe nabijheid daarvan of waarvan een additionele toelichting nodig is op de beoordeling in bijlage 4. Van soorten die niet worden verwacht is de onderbouwing hiervan terug te vinden in bijlage 4.

5.1.1 Vogels

Algemeen voorkomende broedvogels

Op en rond het plangebied kunnen algemeen voorkomende broedvogels worden verwacht in de hagen en de bomen. Soorten als **winterkoning** (*Troglodytes troglodytes*), **houtduif** (*Columba palumbus*), **heggemus** (*Prunella modularis*), **roodborst** (*Erithacus rubecula*) en **merel** (*Turdus merula*) kunnen hier bijvoorbeeld mogelijk broeden. De bomen zijn gecontroleerd op nesten en hollen en deze zijn hier niet aangetroffen. Alleen in de dichte haag aan de voorzijde en in de naburige tuin van Gasstraat 26 zouden nesten aanwezig kunnen zijn.

Soorten met een ongunstige staat van instandhouding (SVI)

Er is beoordeeld of rondom de planlocatie soorten aanwezig zijn of kunnen worden verwacht die gevoelig zijn voor verstoring en zich al in een ongunstige staat van instandhouding bevinden. Een voorbeeld is bijvoorbeeld **zwarte specht** (*Dryocopus martius*). Deze soorten zijn **niet** aangetroffen of verwachten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is gericht gezocht naar mogelijke nestlocaties en hollen van soorten met een jaarrond beschermd nest (zie bijlage 4) in en rondom het plangebied.

Gebouwbewonende soorten

Het pand biedt geen nestmogelijkheden voor gebouwbewonende vogels als bijvoorbeeld **huismus** (*Passer domesticus*), **gierzwaluw** (*Apus apus*) en **zwarte roodstaart**.

Het dak heeft een dakbedekking van bitumen met grind. Dit biedt geschikte nestmogelijkheden voor grondbroedende soorten als meeuwen, sterns en scholekster. Omdat de bomen echter boven het dak uitkomen zijn nesten hier erg gevoelig voor predatie door bijvoorbeeld kraaiachtigen. nesten van grondbroedende soorten worden daarom uitgesloten.

5.1.2 Zoogdieren

Hieronder volgt een beschrijving van zoogdieren die mogelijk zijn te verwachten binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

INSECTENETERS

De **egel** (*Erinaceus europaeus*) leeft in bijna alle landschappen. In sommige gebieden zijn ze echter algemener dan in andere. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Het terrein is geheel ongeschikt voor deze soort en een verblijfplaats kan op voorhand worden uitgesloten.

De **mol** (*Talpa europaea*) komt overal voor waar de grond geschikt is om in te graven. Voorwaarden zijn dat de bodem niet te zandig, te vochtig of te stenig is en dat er voldoende regenwormen aanwezig zijn. De bodem mag daarom ook niet te zuur zijn. De mol heeft een voorkeur voor rulle, humusrijke grond met een niet te hoge grondwaterstand en permanente begroeiing. Omdat vrijwel het gehele plangebied bestaat uit verharde oppervlakte kan de aanwezigheid van de mol met zekerheid worden uitgesloten.

Spitsmuizen

Het terrein is geheel verhard. Verblijfplaatsen van alle spitsmuissoorten kunnen op basis van hun habitateisen en actuele verspreiding op voorhand worden uitgesloten.

VLEERMUIZEN

In het gebouw zijn openingen aanwezig waarbij vleermuizen de spouw kunnen bereiken (zie afbeelding 8). Bij een inspectie met de endoscoop zijn ook sporen aangetroffen van vleermuizen en zijn ook vleermuizen aangetroffen. De soort kon niet goed worden bepaald. Er is namelijk direct gestopt met de inspectie om verstoring te voorkomen. Waarschijnlijk betreft het gewone dwergvleermuizen. Gebouwbewonende vleermuissoorten zijn daarmee vastgesteld en kunnen daarom niet op voorhand worden uitgesloten. De volgende soorten kunnen mogelijk worden verwacht:

- gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);

De volgende functies kunnen mogelijk worden verwacht op de onderzoekslocatie:

- zomerverblijf (schuil- en rustplaats);
- kraamverblijf (verblijfplaats waar groepen vrouwtjes de jongen grootbrengen);
- paarverblijf (plek/territorium waar een mannetje vrouwtjes proberen te lokken);
- mild winterverblijf (verblijfplaats in de winter buiten vorstperiodes).

Een massa winterverblijf (verblijfplaats waar grote groepen vleermuizen in de winter verblijven) wordt niet verwacht. De warmtecapaciteit (vermogen om energie in de vorm van warmte op te slaan) en de temperatuurbuffering (mate waarin fluctuaties in het verloop van de temperatuur kunnen worden gebufferd) van het gebouw is hiervoor te laag.

Rond en boven het plangebied kunnen ook foeragerende vleermuizen worden verwacht. Een essentiële vliegroute wordt niet verwacht vanwege het ontbreken van doorgaande lijnvormige beplantingen.

Afbeelding 8. Er zijn in alle gevels open stootvoegen aanwezig. Bij een inspectie met een endoscoop zijn ook uitwerpselen en vleermuizen aangetroffen.

KNAAGDIEREN

De eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) leeft voornamelijk in uitgestrekte naaldbossen en gemengde bossen waarin naaldbomen overheersen. Ze komen ook voor in parken en tuinen. Ze zijn minder algemeen in kleinere naaldbossen of in loofbossen. De voorkeur van eekhoorns gaat uit naar ouder bos. Eekhoorns nestelen graag in boomholtes, waarin ze goed beschermd zitten. De ingang moet maar 5 cm zijn om binnen te geraken, wat vaak het geval is bij oude spechtenholen. Bij gebrek hieraan bouwt de eekhoorn een bolvormig nest in een boom of grote struik. Er zijn geen geschikte holtes aanwezig en er zijn ook geen nesten van eekhoorn aangetroffen. Verblijfplaatsen van eekhoorn kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten.

Woelmuizen en ware muizen

Het terrein is geheel verhard. Verblijfplaatsen van alle woelmuissoorten en ware muizen kunnen op basis van hun habitateisen en actuele verspreiding op voorhand worden uitgesloten.

HAASACHTIGEN

Verblijfplaatsen van konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en haas (*Lepus europaeus*) kunnen op basis van hun habitateisen worden uitgesloten. Het terrein is namelijk geheel verhard en er zijn geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen

ROOFDIEREN

Hondachtigen

Een verblijfplaats van vos (*Vulpes vulpes*) kan op basis van zijn habitateisen op voorhand worden uitgesloten. Het terrein is namelijk geheel verhard en er zijn geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen.

Marterachtigen

Van de marterachtigen zijn steenmarter (*Martes foina*), wezel (*Mustela nivalis*) en das (*Meles meles*) in de directe omgeving waargenomen en op grotere afstand de bunzing (*Mustela putorius*), boommarter (*Martes martes*) en hermelijn (*Mustela erminea*).

Alle marters hebben gemeen dat ze een netwerk aan vaste verblijfsplaatsen hebben. Voorbeelden van rustplaatsen zijn: hollen, houtstapels, holle bomen, drainagepijpen, takkenrillen, hooi- en strobalen, stapels stenen en puin, gaten en holten, schuurtjes, stallen, kelders en hooizolders.

Wezels, bunzings en hermelijnen worden niet vaak midden in een stedelijk gebied verwacht omdat deze dieren van nature schuwe en solitaire roofdieren zijn die de voorkeur geven aan rustige, natuurlijke leefgebieden met voldoende beschutting en voedsel, zoals bossen, graslanden en heggen. Dorpen en stedelijke gebieden zijn vaak te druk en lawaaiig voor hen, met veel menselijke activiteit en verkeer en predatoren als katten en honden, wat hen afschrikt. Bovendien zijn er in de

bebouwde omgeving minder prooidieren, zoals kleine knaagdieren, die deze roofdieren normaal gesproken in het wild vinden.

De steenmarter vormt een uitzondering omdat hij zich beter heeft aangepast aan menselijke omgevingen. Steenmarters zijn opportunistische dieren die goed kunnen overleven in dorpen en steden door gebruik te maken van de aanwezige voedselbronnen, zoals afval en huisdierenvoer. Ze vinden ook gemakkelijk schuilplaatsen in gebouwen, zoals zolders en schuren. In tegenstelling tot wezels, bunzings en hermelijnen, zijn steenmarters minder schuw en gedijen ze in de nabijheid van mensen, ondanks de drukte en het lawaai. Hierdoor worden ze vaker midden in een dorpen en steden aangetroffen.

Er zijn echter geen sporen aangetroffen (latrines of markeringen) die zouden wijzen op een mogelijke verblijfplaats van deze soort. Vaste verblijfplaatsen van marterachtigen worden daarom niet verwacht.

EVENHOEVIGEN

Het ree (*Capreolus capreolus*) komt voor in de omgeving. Bosschages die overdag gebruikt kunnen worden als rustplaats ontbreken. Een vaste rust- en/of verblijfplaats van ree wordt daarom uitgesloten.

5.1.3 Vaatplanten, mossen en korstmossen

Er zijn geen beschermde vaatplanten, mossen en korstmossen waargenomen. Er zijn enkel algemeen voorkomende soorten aanwezig. Het veldbezoek vond echter plaats buiten het groeiseizoen van de meeste planten en daarom kan op basis van enkel het veldbezoek de afwezigheid van beschermde vaatplanten niet worden bepaald. Omdat het terrein volledig is verhard kunnen alle beschermde soorten die in de directe omgeving zijn waargenomen (zie bijlage 4) wel op basis de standplaatscondities worden uitgesloten.

5.1.4 Vissen en zoetwaterweekdieren

Vanwege het ontbreken van een waterhabitat kunnen vissen en zoetwaterweekdieren worden uitgesloten.

5.1.5 Amfibieën

Door het compleet versteende karakter en de afwezigheid van voortplantingswateren in de directe omgeving kunnen verblijfplaatsen van amfibieën op voorhand worden uitgesloten.

5.1.6 Reptielen

Beschermde reptielen worden niet verwacht. Deze kunnen of op basis van de lokale verspreiding of op basis van hun habitateisen worden uitgesloten (bijlage 4). Voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen daarom worden uitgesloten.

5.1.7 Libellen, dagvlinders en macro-nachtvlinders

Beschermde libellen, dagvlinders en macro-nachtvlinders die in de omgeving zijn waargenomen (bijlage 4) zijn niet te verwachten binnen het plangebied. De habitat is hiervoor niet geschikt, de waardplanten zijn afwezig en voor libellen ontbreekt een geschikt waterhabitat.

5.1.8 Geleedpotigen en landweekdieren

Er zijn geen beschermde geleedpotigen (insecten, landweekdieren etc.) in de directe omgeving waargenomen en dus niet te verwachten in het plangebied.

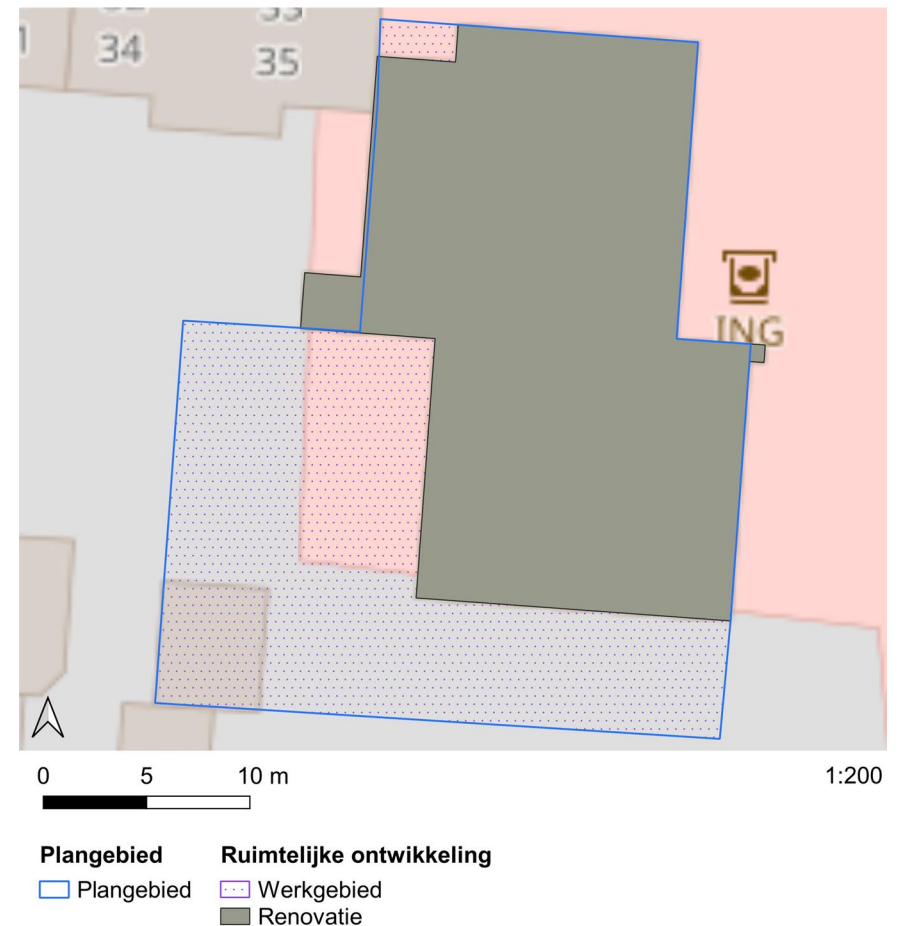
6 Effecten van de ingreep en toetsing aan de Omgevingswet

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de voorgenomen activiteiten en de effecten die deze activiteiten hebben op flora en fauna. Deze effecten worden vervolgens getoetst aan de Omgevingswet

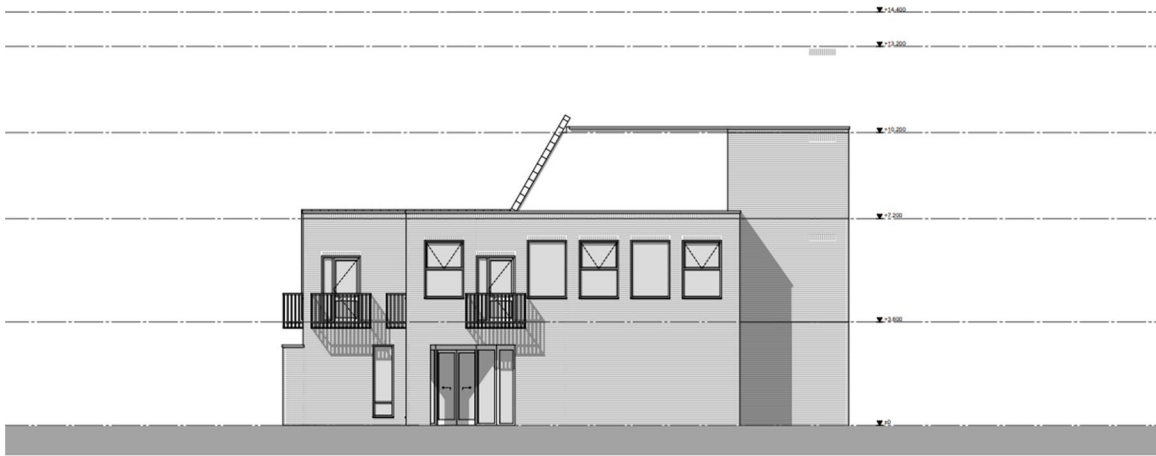
6.1 Voornemen

De opdrachtgever heeft het voornemen om het bedrijfspand te herbestemmen en hier verschillende appartementen in te realiseren (zie figuur 9). Het pand zal daarom volledig worden verbouwd. De werkzaamheden zullen bestaan uit algemene bouwwerkzaamheden. Storende factoren die normaal gesproken kunnen optreden zijn:

- verlies vaste voortplantings- rust- of verblijfplaatsen;
- verstoring door geluid;
- verstoring door licht;
- verstoring door trilling;
- verstoring door beweging van mensen en materiaal;

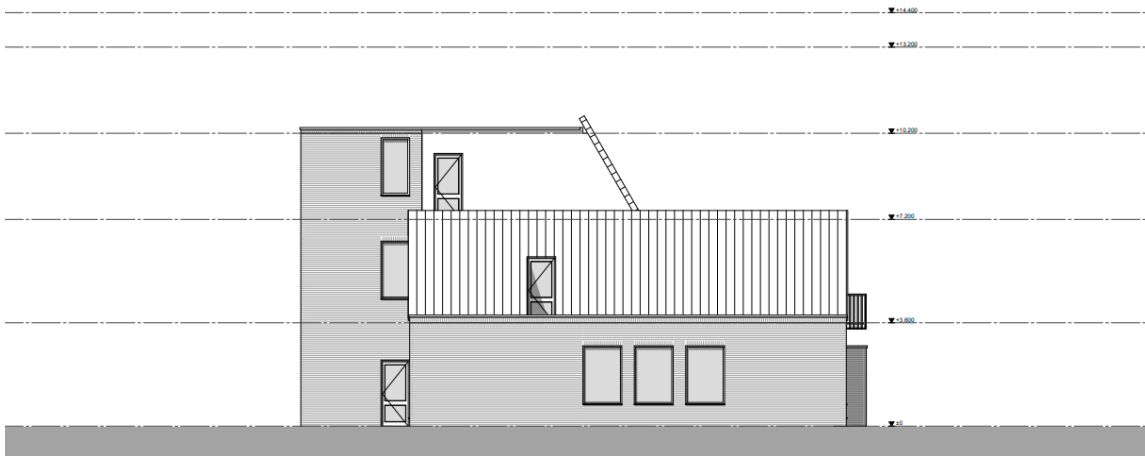
Figuur 9. Beeld van de voorgenomen ontwikkeling. Bron basiskaart: PDOK.

Afbeelding 9. Beeld van de voorgevel in de huidige situatie.

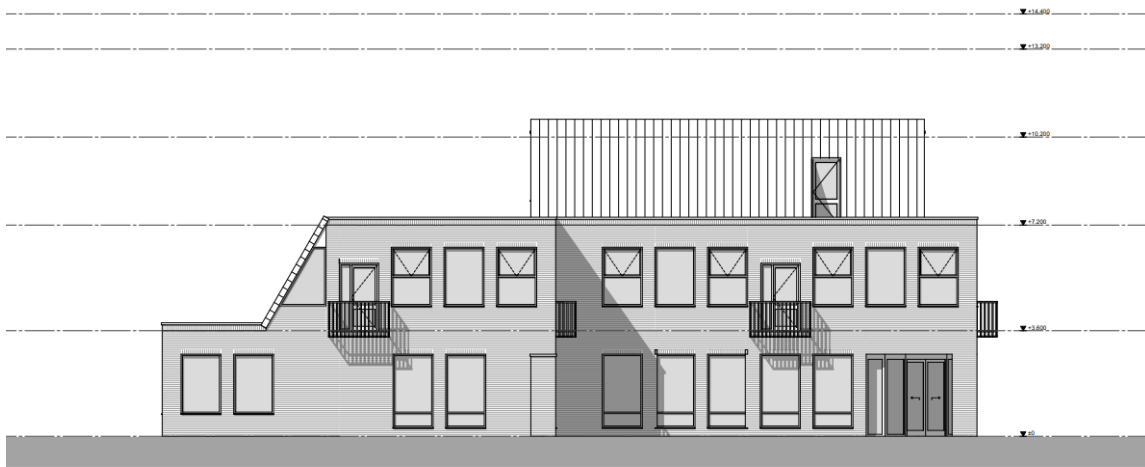
Afbeelding 10. Beeld van de voorgevel in de toekomstige situatie.

Afbeelding 11. Beeld van de achtergevel in de huidige situatie.

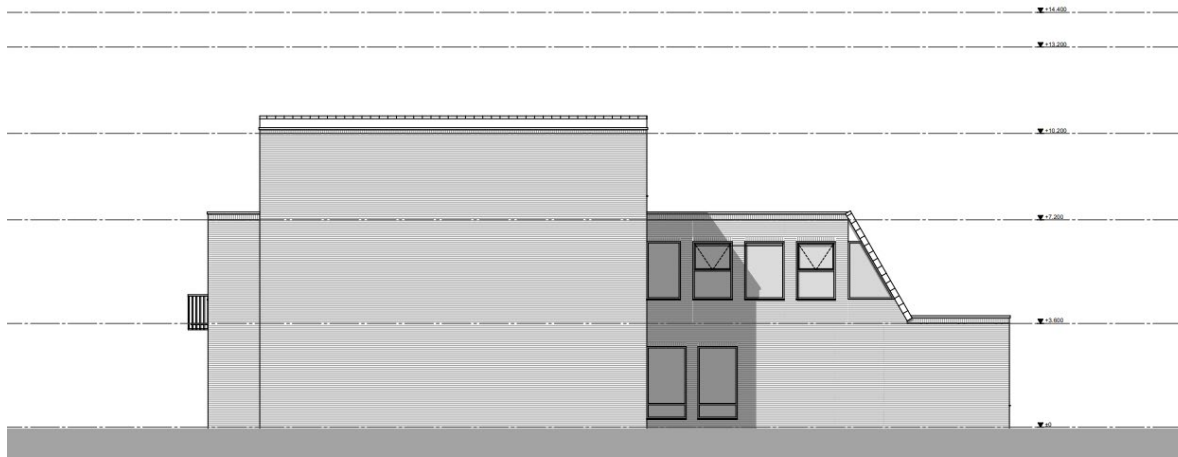
Afbeelding 12. Beeld van de achtergevel in de toekomstige situatie.

Afbeelding 13. Beeld van de linkerzijgevel in de huidige situatie.

Afbeelding 14. Beeld van de linkerzijgevel in de toekomstige situatie.

Afbeelding 15. Beeld van de rechterzijgevel in de huidige situatie.

Afbeelding 16. Beeld van de rechterzijgevel in de toekomstige situatie.

6.2 Effectbeoordeling

Uit het onderzoek naar beschermde soorten blijkt dat er beschermde soorten zijn aangetroffen of mogelijkwerwijs zijn te verwachten binnen of direct rond het plangebied. In bijlage 4 zijn alle soorten weergegeven die zijn waargenomen, binnen een geselecteerd representatief gebied rond het plangebied. In deze paragraaf wordt alleen ingegaan op de effecten op soorten die daadwerkelijk verwacht kunnen worden binnen de invloedsfeer van de geplande werkzaamheden.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt geoordeeld of soorten bij de ingreep kunnen worden gedood of verwond en of de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van een soort wordt aangetast. Het betreft de vaste rust- en verblijfplaats zelf, alsook de soortspecifieke omgevingseisen, gekoppeld aan de vaste rust- en verblijfplaats (ook wel benoemd als de functionele leefomgeving). Hierbij dient ook de actieradius van de soort te worden betrokken. Mochten negatieve effecten worden vastgesteld dan dienen voorafgaand aan de activiteit effectbeperkende en/of verzachtende maatregelen te worden getroffen om het herstel zo snel mogelijk te laten plaatsvinden.

6.2.1 Vogels

De mogelijkheden voor vogels om te broeden binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden is zeer beperkt. Soorten met een jaarrond beschermd nest of soorten die zich in een ongunstige staat van instandhouding bevinden kunnen op voorhand worden uitgesloten. Alleen in de groenblijvende haag aan de voorzijde van het gebouw en in de naburige tuin van Gasstraat 26 kunnen algemeen voorkomende broedvogels worden verwacht.

Omdat alle vogels tijdens het broeden beschermd zijn, kunnen activiteiten tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Omgevingswet. Volgens [art. 11.37 lid 1b Bal](#) is het namelijk verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Activiteiten die er toe leiden dat nesten worden vernietigd of verlaten, of waarbij het aannemelijk is dat de activiteit gevolgen heeft voor het broedsucces, moeten daarom achterwege worden gelaten. Er wordt daarom geadviseerd om buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden of de haag buiten het broedseizoen te verwijderen.

De Omgevingswet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. [Het gaat erom of er een broedgeval is](#). Zijn er geen broedvogels aanwezig, dan kan er ook geen sprake zijn van een overtreding van de Ow. Normaal gesproken loopt het broedseizoen voor de meeste vogelsoorten van 15 maart tot 15 juli, maar er zijn soorten die buiten deze periode broeden. De aan- of afwezigheid van broedvogels kan eventueel door een deskundig ecoloog op het gebied van vogels worden aangetoond.

6.2.2 Zoogdieren

INSECTENETERS

Vaste rust- en verblijfplaatsen van insecteneters zijn niet te verwachten. Negatieve effecten op deze soortgroep zijn hiermee uitgesloten.

VLEERMUIZEN

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Mochten vleermuizen aanwezig zijn, dan kunnen deze bij de ingreep worden gedood of verwond. Dit leidt tot een [overtreding van art. 11.46 lid 1a Bal](#) (het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen).

Daarnaast zullen de mogelijke verblijfplaatsen niet meer kunnen functioneren. Dit leidt tot een [overtreding van art. 11.46 lid 1d Bal](#) (het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen). Ook kunnen dieren bij de activiteiten worden gestoord.

Dit leidt tot een [overtreding van art. 11.46 lid 1b Bal](#) (het is verboden dieren opzettelijk te verstoren).

Het is daarom noodzakelijk om [aanvullend onderzoek](#) uit te voeren naar het voorkomen van vleermuizen. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2020).

Rond en boven het plangebied kunnen ook foeragerende vleermuizen worden verwacht rond de boomkronen. De omgeving lijkt door de beperkte aanwezigheid van groen en veel licht niet erg geschikt als foerageergebied.

KNAAGDIEREN

Vaste rust- en verblijfplaatsen knaagdieren worden niet verwacht in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (zie bijlage 4). Negatieve effecten op deze soortgroep zijn hiermee uitgesloten.

HAASACHTIGEN

Vaste rust- en verblijfplaatsen van haasachtigen worden niet verwacht in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (bijlage 4). Negatieve effecten op deze soortgroep zijn hiermee uitgesloten.

ROOFDIEREN

Marterachtigen

Vaste rust- en verblijfplaatsen van alle marterachtigen kunnen worden uitgesloten binnen het plangebied en binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Negatieve effecten op marterachtigen worden daarom uitgesloten.

Overige roofdieren worden ook niet verwacht in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (zie bijlage 4).

EVENHOEVIGEN

Vaste rust- en verblijfplaatsen van evenhoevigen zijn niet te verwachten. Negatieve effecten op deze soortgroep zijn hiermee uitgesloten.

6.2.3 Vaatplanten en mossen

Er zijn geen beschermde vaatplanten en mossen waargenomen of te verwachten. Negatieve effecten op deze soortgroepen zijn hiermee uitgesloten.

6.2.4 Vissen en zoetwaterweekdieren

Vanwege het ontbreken van een waterhabitat in en rond het plangebied kunnen negatieve effecten op vissen en zoetwaterweekdieren worden uitgesloten.

6.2.5 Amfibieën

Beschermde amfibieën worden niet verwacht in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (zie bijlage 4). Negatieve effecten op deze soortgroep zijn hiermee uitgesloten.

6.2.6 Reptielen

Vaste rust- en verblijfplaatsen van reptielen worden niet verwacht in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (zie bijlage 4). Negatieve effecten op deze soortgroep zijn hiermee uitgesloten.

6.2.7 Libellen, dagvlinders en macro-nachtvlinders

Beschermde libellen, dagvlinders en macro-nachtvlinders zijn niet te verwachten binnen het plangebied. Negatieve effecten op deze soortgroepen zijn hiermee uitgesloten.

6.2.8 Geleedpotigen en landweekdieren

Overige beschermde geleedpotigen en landweekdieren zijn niet te verwachten binnen het plangebied. Negatieve effecten op deze soortgroepen zijn hiermee uitgesloten.

6.3 Effecten op Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden worden direct beschermd via de Omgevingswet. Plannen, projecten en overige handelingen mogen geen negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen van deze gebieden.

Gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot beschermde Natura 2000-gebieden kan alleen redelijkerwijs een mogelijk negatief effect worden verwacht door de uitstoot van stikstof (zie tabel 7).

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden en in 2024 is deze opgenomen in de Omgevingswet. Deze wet regelt onder meer drie resultaatsverplichtingen voor stikstofreductie:

- in 2025 moet minimaal 40% van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in beschermde Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben;
- in 2030 minimaal de helft en;
- in 2035 minimaal 74%.

Bij elk plan of project moet vooraf worden bekeken hoeveel stikstof er vrijkomt en wat daarvan de gevolgen zijn. Bij depositieberekeningen met AERIUS Calculator dient een maximale rekenafstand van 25 kilometer te worden gehanteerd. Deze rekenafstand is ook van toepassing op de berekening van de effecten van de maatregelen die worden opgevoerd voor projectspecifieke mitigatie.

Gezien de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tot Natura 2000-gebieden is het aannemelijk dat de stikstofdepositie **waarschijnlijk niet significant** is. Echter, juridische zekerheid kan alleen worden verkregen door een stikstofcalculatie in de AERIUS applicatie van het RIVM uit te laten voeren.

Tabel 7. Toetsing van mogelijke negatieve effecten van het project op Natura 2000-gebieden.

Mogelijke negatieve effecten	Effect kan optreden?	Toelichting
Oppervlakteverlies	Nee	N.v.t.
Versnippering	Nee	N.v.t.
Verzuring door stikstof uit de lucht	Nee	Stikstofdepositie waarschijnlijk niet significant
Vermesting door stikstof uit de lucht	Nee	Stikstofdepositie waarschijnlijk niet significant
Verzoeting	Nee	N.v.t.
Verziltig	Nee	N.v.t.
Verontreiniging	Nee	N.v.t.
Verdroging	Nee	N.v.t.
Vernatting	Nee	N.v.t.
Verandering stroomsnelheid	Nee	N.v.t.
Verandering overstromingsfrequentie	Nee	N.v.t.
Verandering dynamiek substraat	Nee	N.v.t.
Verstoring door geluid	Nee	N.v.t.
Verstoring door licht	Nee	N.v.t.
Verstoring door trilling	Nee	N.v.t.
Optische verstoring	Nee	N.v.t.
Verstoring door mechanische effecten	Nee	N.v.t.
Verandering in populatiedynamiek	Nee	N.v.t.
Bewuste verandering soortensamenstelling	Nee	N.v.t.

6.4 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) geldt het toetsingskader van de provinciale verordening. Hierin is 'nee, tenzij' beginsel opgenomen. Directe of indirecte aantasting van de aanwezige natuur- en landschapswaarden door een ingreep *binnen* het NNN dient waar mogelijk te worden voorkomen. Het plangebied valt *buiten* het NNN, waardoor het hiervoor genoemde toetsingskader van toepassing is.

6.5 Externe werking Natuur Network Brabant

"Externe werking" verwijst naar het principe waarbij de beschermingsbepalingen van de wet niet alleen gelden voor activiteiten binnen specifieke beschermde natuurgebieden (zoals Natura 2000-gebieden en NNB gebieden), maar ook voor activiteiten buiten deze gebieden die desondanks significante negatieve effecten kunnen hebben op de natuurwaarden binnen die gebieden. Dit principe zorgt ervoor dat bij de beoordeling van plannen, projecten of andere activiteiten rekening gehouden moet worden met de potentiële impact op beschermde gebieden, zelfs als deze activiteiten plaatsvinden buiten de grenzen van deze gebieden. Er is in dit geval geen sprake van externe werking.

6.6 Effecten op provinciaal beschermde gebieden in Noord-Brabant

Het plangebied valt *niet* binnen de groenblauwe mantel. Ook heeft de ingreep *geen invloed* op Natte Natuurparels.

7 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden de conclusies uit de ecologische quickscan beschreven. Hierbij wordt een indeling naar beschermingsregime gebruikt.

7.1 Soortbescherming

In dit paragraaf worden de conclusies ten aanzien van de bescherming van soorten beschreven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

De mogelijkheden voor vogels om te broeden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is zeer beperkt. Soorten met een jaarrond beschermd nest of soorten die zich in een ongunstige staat van instandhouding bevinden kunnen op voorhand worden uitgesloten. Alleen in de groenblijvende haag aan de voorzijde van het gebouw en in de naburige tuin van Gasstraat 26 kunnen algemeen voorkomende broedvogels worden verwacht.

Omdat alle vogels tijdens het broeden beschermd zijn, kunnen activiteiten tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Omgevingswet. Volgens [art. 11.37 lid 1b Bal](#) is het namelijk verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Activiteiten die er toe leiden dat nesten worden vernietigd of verlaten, of waarbij het aannemelijk is dat de activiteit gevolgen heeft voor het broedsucces, moeten daarom achterwege worden gelaten. Er wordt daarom geadviseerd om buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden of de haag buiten het broedseizoen te verwijderen.

De Omgevingswet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. [Het gaat erom of er een broedgeval is](#). Zijn er geen broedvogels aanwezig, dan kan er ook geen sprake zijn van een overtreding van de Ow. Normaal gesproken loopt het broedseizoen voor de meeste vogelsoorten van 15 maart tot 15 juli, maar er zijn soorten die buiten deze periode broeden. De aan- of afwezigheid van broedvogels kan eventueel door een deskundig ecooloog op het gebied van vogels worden aangetoond.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen is vastgesteld en kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten. Mochten vleermuizen aanwezig zijn, dan kunnen deze bij de ingreep worden gedood of verwond. Dit leidt tot een [overtreding van art. 11.46 lid 1a Bal](#) (het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen).

Daarnaast zullen de mogelijke verblijfplaatsen niet meer kunnen functioneren. Dit leidt tot een [overtreding van art. 11.46 lid 1d Bal](#) (het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen). Ook kunnen dieren bij de activiteiten worden gestoord. Dit leidt tot een [overtreding van art. 11.46 lid 1b Bal](#) (het is verboden dieren opzettelijk te verstoren).

Het is daarom noodzakelijk om [aanvullend onderzoek](#) uit te voeren naar het voorkomen van vleermuizen. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2020).

De volgende soorten kunnen mogelijk worden verwacht:

- gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);

Overige soorten kunnen op basis van hun ecologie of lokale verspreiding redelijkerwijs worden uitgesloten.

De volgende functies kunnen mogelijk worden verwacht op de onderzoekslocatie:

- zomerverblijf (schuil- en rustplaats);
- kraamverblijf (verblijfplaats waar groepen vrouwtjes de jongen grootbrengen);
- paarverblijf (plek/territorium waar een mannetje vrouwtjes proberen te lokken);
- mild winterverblijf (verblijfplaats in de winter buiten vorstperiodes).

Een massa winterverblijf (verblijfplaats waar grote groepen vleermuizen in de winter verblijven) wordt niet verwacht. De warmtecapaciteit (vermogen om energie in de vorm van warmte op te slaan) en de temperatuurbuffering (mate waarin fluctuaties in het verloop van de temperatuur kunnen worden gebufferd) van het gebouw is hiervoor te laag.

Beschermingsregime 'andere soorten'

Verblijfplaatsen van soorten die zijn beschermd onder het beschermingsregime 'andere soorten' kunnen op voorhand worden uitgesloten. Een overtreding van de verbodsbepalingen onder dit beschermingsregime is daarom niet aan de orde.

Zorgplicht

De Omgevingswet kent een zorgplicht (artikel 11.27 Bal). Iedereen moet voldoende zorg in acht voor in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Of dier- en plantensoorten en gebieden nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn of haar handelen nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt, laat deze handelingen achterwege, neemt maatregelen om die te voorkomen of probeert deze zoveel mogelijke te beperken of ongedaan te maken.

7.2 Gebiedsbescherming

In dit paragraaf worden de conclusies ten aanzien van de bescherming van gebieden beschreven.

Natura 2000-gebieden

Gezien de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tot beschermde Natura 2000-gebieden kan alleen redelijkerwijs een **mogelijk negatief effect** worden verwacht door de uitstoot van stikstof (zie ook tabel 5). Het is zeer aannemelijk dat de stikstofdepositie niet significant is. Echter, juridische zekerheid kan alleen worden verkregen door een **AERIUS calculatie (stikstofcalculatie)** uit te laten voeren. Er wordt daarom aanbevolen om bij het bevoegd gezag na te vragen of deze berekening daadwerkelijk nodig wordt geacht.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De ruimtelijke ontwikkeling vindt **niet** plaats *binnen* het Natuurnetwerk Nederland (NNN) waardoor directe aantasting van de aanwezige natuur- en landschapswaarden van het NNN niet plaatsvindt. Er wordt ook **geen** indirecte

aantasting verwacht als gevolg van **externe werking** op het NNN.

Provinciaal beschermde gebieden

Het plangebied valt niet binnen de groenblauwe mantel. Ook heeft de ingreep geen invloed op Natte Natuurparels. Er worden daarom ook geen negatieve effecten verwacht op deze gebieden.

Houtopstanden

Onder de Omgevingswet geldt dat houtopstanden binnen de bebouwde kom of op erven in tuinen niet beschermd zijn als houtopstand. De exacte toepassing onder de Omgevingswet kan variëren, afhankelijk van de specifieke regels in het omgevingsplan van een gemeente. Er is echter geen sprake van een houtopstand die aangetast zal worden en daarom worden er ook geen verbodsbepalingen overtreden die gerelateerd zijn aan houtopstanden.

7.3 Samenvatting soortbescherming

In tabel 8 is een samenvatting te vinden waarin wordt aangegeven of het voorgenomen initiatief negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en wat de eventuele vervolgstappen zijn, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. Er wordt ook aangegeven hoe een eventuele overtreding kan worden voorkomen.

Tabel 8. overzicht mogelijk aanwezige of aangetroffen beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden en de te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Mogelijk aanwezig	Overtreding Ow	Vervolgtraject / maatregelen	Toelichting
Broedvogels	Algemeen	Ja	Te voorkomen		Werkzaamheden starten als er geen broedgevallen aanwezig kunnen zijn. Verwijderen groenblijvende haag in de winterperiode of uitvoeren van broedvogelinspectie voor aanvang van de werkzaamheden.
	Ongunstige svi	Nee	Nee		
	Jaarrond beschermd nest	Nee	Nee		
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Ja	Ja	Aanvullend vleermuisonderzoek volgens het vleermuisprotocol 2021.	
	Foerageerhabitat	Nee	Nee	Voorkom lichtverstoring.	
	Vliegroutes	Nee	Nee	Voorkom lichtverstoring.	
Grondgebonden zoogdieren		Nee	Nee	Zorgplicht afdoende	
Vaatplanten en mossen		Nee	Nee		
Vissen en zoetwaterweekdieren		Nee	Nee		
Amfibieën		Nee	Nee		
Reptielen		Nee	Nee		
Libellen, dagvlinders en macro-nachtvlinders		Nee	Nee		
Geleedpotigen en landweekdieren		Nee	Nee		

In tabel 9 is een overzicht te vinden van alle beschermde soorten die niet kunnen worden uitgesloten binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. Er wordt tevens aangegeven of er sprake is van een overtreding van de Omgevingswet en of aanvullend onderzoek naar beschermde soorten noodzakelijk is

Beschermde soorten waarvan verblijfplaatsen binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden niet kunnen worden uitgesloten					
Beschermingsregime	Soort	Vrijgesteld	Categorie nest	Aanvullend onderzoek	Type onderzoek
Wnb-Habitatrichtlijn					
Zoogdieren	Gewone dwergvleermuis			✓	Vleermuisprotocol 2021
	Laatvlieger			✓	Vleermuisprotocol 2021
	Ruige dwergvleermuis			✓	Vleermuisprotocol 2021

Tabel 9. Overzicht van niet uit te sluiten soorten en eventuele noodzakelijk aanvullend onderzoek naar deze soorten.

7.4 Samenvatting gebiedsbescherming

In tabel 10 is een samenvatting te vinden waarin wordt aangegeven of het voorgenomen initiatief negatieve effecten kan hebben op beschermde gebieden of houtopstanden en wat de eventuele vervolgstappen zijn.

Tabel 10. Overzicht mogelijk mogelijke effecten op beschermde gebieden en de te nemen vervolgstappen.

Gebiedsbescherming	Sprake van aantasting	Vervolgtraject	Toelichting
Natura 2000	Mogelijk	Mogelijk stikstofcalculatie laten uitvoeren	Navragen bij het bevoegd gezag of deze berekening daadwerkelijk nodig wordt geacht.
Natuurnetwerk Nederland	Nee	Geen	
Provinciaal beschermde gebieden	Nee	Geen	
Houtopstanden	Nee	Geen	Niet van toepassing.

8 Gebruikte bronnen

- BIJ12. (2017 versie 1.0, 7). *Kennisdocument Gewone grootvleermuis *Plecotus auritus**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming.
- BIJ12. (2017 versie 1.0). *Kennisdocument Steenuil *Athene Noctua**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming:
<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>
- BIJ12. (2017, versie 1.0). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming.
- BIJ12. (2017, versie 1.0). *Kennisdocument Huismus *passer domesticus**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming.
- BIJ12. (2017, versie 1.0, 7). *Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming.
- Bouwens, S. (2017). *Handreiking kleine marterachtigen in relatie tot soortbescherming - Provincie Noord-Brabant*. Zoogdierverseniging.
- Diepenbeek, A. (1999). *Veldgids dieren sporen* (2007 ed.). Zeist: KNNV Uitgeverij.
- Henkens, R., Jochem, R., Jonkers, D., de Molenaar, J., Pouwels, R., Reijnen, M., . . . de Vries, S. (2003). *Verkenning van het effect van recreatie op broedvogels - literatuurstudie en koppeling modellen FORVISITS en LARCH (Werkdocument / Planbureau-werk in uitvoering; No. 2003/29)*. Wageningen: Natuurplanbureau. Opgehaald van <https://edepot.wur.nl/41665>
- Kleijn, D. (2008). *Effecten van geluid op wilde soorten - implicaties voor soorten betrokken bij de aanwijzing van natura 2000 gebieden*. Wageningen: Alterra.
- Krijgsveld, K., Smits, R., & Winden, J. v. (2008). *Verstoringsgevoeligheid van vogels - Update literatuurstudie naar de reacties van vogels*. Vogelbescherming nederland.
- Nauta, R., & Pot, A. (2019). *Het prentenboek*. Uitgeverij EXTRA.
- NDFF. (sd). *NDFF verspreidingsatlas*. Opgehaald van www.verspreidingsatlas.nl

- NDFF. (sd). *Overzicht protocollen*. Opgehaald van Protocollen:
<https://www.ndff.nl/overdendff/validatie/protocollen/overzicht-protocollen/>
- Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen'. (Juli 2017). *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*. Opgehaald van www.netwerkgroenebureaus.nl
- Rijksoverheid. (2020). *Handreiking woningbouw en AERIUS*.
- Twisk, P., Van Diepenbeek, A., & Bekker, J. (2010). *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV Uitgeverij.

Websites

- www.bij12.nl
www.vleermuis.net
www.waarneming.nl
www.zoogdierverseniging.nl
www.floron.nl
www.sovon.nl
www.ravon.nl
www.vlinderstichting.nl
www.eis-nederland.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.zoogdieratlas.nl
www.nederlandsesoorten.nl
www.wetten.overheid.nl
www.ndff.nl/overdendff/validatie/protocollen
www.atlasleefomgeving.nl
<https://calculator.aerius.nl>
<https://cdr.eionet.europa.eu/nl/eu/art17> (nationale rapportage Habitatrichtlijn 2019)
<https://cdr.eionet.europa.eu/nl/eu/art12> (nationale rapportage Vogelrichtlijn 2019)

Bijlage 1 Begrippen Omgevingswet

Maatwerkregel

Een maatwerkregel is een algemene regel van een gemeente, waterschap of provincie die afwijkend of aanvullend is op een algemene regel van het Rijk of een provincie (artikel 4.6 Omgevingswet).

Maatwerkvoorschrift

Een maatwerkvoorschrift is een specifiek voorschrift voor een activiteit. Met het maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag algemeen geldende voorschriften in concrete situaties specifiek maken.

Omgevingsloket

Het [Omgevingsloket](#) in Nederland is een belangrijk digitaal platform dat een centrale rol speelt in de toepassing van de Omgevingswet. Inwoners en bedrijven kunnen in het omgevingsloket:

- op een kaart per locatie zien welke regels en beleid gelden voor huidige activiteiten en plannen;
- zien of er vergunningen nodig zijn voor plannen en welke dat zijn;
- zien of u plannen gemeld moeten worden bij de overheid;
- vergunningen aanvragen en meldingen indienen;
- een overleg met de gemeente aanvragen;
- zien welke meldingen en aanvragen zij hebben gedaan en wat de status daarvan is.

Natura 2000-activiteit

Natura 2000-activiteiten zijn activiteiten die significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. De Omgevingswet geeft regels over die activiteiten om de natuur te beschermen.

Geen Natura 2000-activiteit

Er zijn activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied, maar waarbij deze zeker niet significant zijn. De Omgevingswet geeft regels over die activiteiten om de natuur te beschermen. Zo'n activiteit is niet dezelfde als een Natura 2000-activiteit. Bij een Natura 2000-activiteit zijn de mogelijk nadelige gevolgen namelijk wel significant.

Bijlage 2 Vrijgestelde soorten per provincie

Voor een aantal soorten geldt een vrijstelling van een aantal verbodsbepalingen. In tabel 11 zijn soorten te vinden die volgens de provinciale verordeningen zijn vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen. Hiervoor geldt alleen de zorgplicht.

Uitleg codes

' ' = geen vrijstelling

x = vrijstelling

x1 = vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november

x2 = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari

x3 = vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september

x4 = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

x5 = de vrijstelling voor deze soorten wordt ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Soort	Wetenschappelijke naam	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie EZ (AMvB)
Zoogdieren														
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	x		x			x				x		x	x
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>						x1							
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas	<i>Lepus europeus</i>	x	x	x	x		x	x	x	x	x		x	x
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	x		x5			x				x		x	x
Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>						x							
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x		x
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter	<i>Martes foina</i>			x			x2							
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	x		x5		x	x				x		x	x
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>							x						
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Amfibieën														
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Meerkikker	<i>Pelophyla ridibundus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Reptielen														
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i> 5						x4							
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>						x3							

Tabel 11. Vrijgestelde soorten per provincie op basis van provinciale verordeningen op 4 oktober 2022. Bij toepassing van deze tabel dient altijd te worden nagegaan of deze tabel nog actueel is of dat provinciaal beleid in de tussentijd is gewijzigd.

Bijlage 3 Jaarrond beschermde nesten

Categorie	Provincies / uitzondering	Uitleg
1	NL	Jaarrond gebruikte nesten. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2	NL	Zeer plaatstrouwe koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
	Limburg	Zeer plaatstrouwe broedvogel of afhankelijk bebouwing.
3	NL	Zeer plaatstrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest of afhankelijk is van bebouwing
	Flevoland	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
	Limburg	Zeer plaatstrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest.
4	NL	Vogels die jaarlijks terugkeert naar specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
	Limburg	Vogel dat jaarlijks terugkeert naar specifiek nest, maar voldoende flexibel om elders nieuw nest te bouwen. Echter, dusdanig kwetsbaar dat functionaliteit van leefgebied niet in het geding mag komen.
5	NL	Nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen. Echter, dusdanig kwetsbaar dat aangetoond moet worden dat er voldoende alternatieve leefomgeving in de omgeving aanwezig is om zich te kunnen vestigen.
5a	Flevoland	In beginsel wel jaarrond beschermd, tenzij uit een ecologische beoordeling blijkt dat aantasting niet van invloed is op de lokale Svl van de soort, bijvoorbeeld omdat er voldoende geschikte uitwijkmogelijkheden zijn.
5b	Flevoland	In beginsel niet jaarrond beschermd, tenzij door aantasting de lokale staat van instandhouding van de soort in het geding komt, bijvoorbeeld omdat er geen of onvoldoende geschikte uitwijkmogelijkheden zijn.

Tabel 12. Overzicht categorieën jaarrond beschermde vogelnesten. Voor boomvalk, buizerd, wespandief en sperwer is er jurisprudentie die aangeeft dat nesten in de praktijk niet jaarrond gebruikt worden.

Soort	Categorie	
	NL	Limburg
Steenuil	1	1
Gierzwaluw	2	2
Huismus	2	2
Roek	2	1
Grote gele kwikstaart	3	2
Kerkuil	3	1
Oehoe	3	1
Ooievaar	3	2
Slechtvalk	3	2
Boomvalk	4	3
Buizerd	4	4
Havik	4	3
Ransuil	4	3
Sperwer	4	4
Wespendief	4	3
Zwarte wouw	4	3
Blauwe reiger	5	4
Boerenzwaluw	5	2
Bonte vliegenvanger	5	
Boomklever	5	
Boomkruiper	5	
Bosuil	5	2
Brilduiker	5	
Draaihals	5	4
Eidereend	5	
Ekster	5	
Gekraagde roodstaart	5	
Glanskop	5	
Grauwe vliegenvanger	5	
Groene specht	5	
Grote bonte specht	5	
Hop	5	

Soort	Categorie	
	NL	Limburg
Huiszwaluw	5	2
IJsvogel	5	4
Kleine bonte specht	5	
Kleine vliegenvanger	5	
Koolmees	5	
Kortsnavelboomkruiper	5	
Oeverzwaluw	5	4
Pimpelmees	5	
Raaf	5	3
Ruigpootuil	5	
Spreeuw	5	
Tapuit	5	
Torenvalk	5	3
Zeearend	5	
Zwarte kraai	5	
Zwarte mees	5	
Zwarte roodstaart	5	
Zwarte specht	5	4
Rode wouw		3
Bijeneter		4
Grauwe klauwier		4
Grutto		4
Kramsvogel		4
Kwartelkoning		4
Paapje		4
Ringmus		4
Roerdomp		4
Spotvogel		4
Visdief		4
Wulp		4
Zomertortel		4

Tabel 13. Overzicht van Jaarrond beschermde nesten voor Nederland en de provincie Limburg die een afwijkende lijst hanteert.

Bijlage 4 Mogelijk te verwachten beschermde soorten Omgevingswet

Hieronder volgt een overzicht van waargenomen beschermde soorten binnen een representatief gebied rond het plangebied (bron: © NDFF 14-10-2024 12:39:09). Met de indicatie 'mogelijk te verwachten' wordt beoordeeld of de soort een mogelijke vaste rust- en of verblijfplaats heeft binnen de invloedsfeer van de ingreep. De informatie is afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 (Uitvoeringsorganisatie) worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Figuur 11. Geselecteerd gebied in de NDFF.

Toetsing op mogelijke verblijfplaatsen van beschermde soorten

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Amfibieën					
Salamanders					
Alpenwatersalamander	Wnb-andere soorten	Nee	Waterhabitat afwezig.	147	
De alpenwatersalamander (<i>Mesotriton alpestris</i>) heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. De alpenwatersalamander geldt als weinig kritisch. De soort heeft een voorkeur voor beschaduwde wateren waarbij de onderwatervegetatie niet zelden volledig afwezig is en de bodem is vaak bedekt met een dikke laag dood blad. In het voorjaar is hij in allerlei typen water te vinden, zolang het niet snelstromend of rijk aan vis is. Het zomerhabitat ligt op enkele honderden meters van de voortplantingswateren verwijderd en plekken om te overwinteren worden gevonden onder steenhopen, houtstapels, in muren, onder bladhopen, kelders, takkenmateriaal en in vossen- en dassenburchten.					
Kamsalamander	Wnb-Habitatrichtlijn	Nee	Waterhabitat afwezig.	107	
De kamsalamander (<i>Triturus cristatus</i>) komt voor in een verscheidenheid aan typen geïsoleerde wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Op de zandgronden en in beekdalen leeft de soort in poelen, vijvers, matig voedselrijke (mesotrofe) vennen en in leemputten. In het rivierengebied komt de soort voor in zelden overstromende (laag dynamische) strangen, klei-putten en kolken. Overwintering gebeurt vooral op het land op vochtige, vorstvrije locaties buiten de invloed van het grondwater in holletjes, onder stammen, takken-stapels, steenhopen, etc. Adulte kamsalamanders blijven vaak minder dan 100 meter van het voortplantingswater, mits dit geschikt leefgebied betreft. Als het leefgebied niet of minder geschikt is, komt migratie over enkele honderden meters voor.					
Vinpootsalamander	Wnb-andere soorten	Nee	Waterhabitat afwezig.	1	
De vinpootsalamander (<i>Lissotriton helveticus</i>) wordt in Nederland in twee landschapstypen aangetroffen, de heidegebieden op de hogere zandgronden en het heuvellandschap van Zuid-Limburg. Als voortplantingswater wordt hier met name gebruik gemaakt van zwakzure, permanente vennen, plassen en bospoelen. In het heuvellandschap planten vinpootsalamanders zich voort in bronpoeltjes, bospoelen, drinkpoelen en kleine, zwakstromende beekjes.					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Dagvlinders					
Dagvlinders					
Grote parelmoervlinder	Wnb-andere soorten		Nee	Geschikt habitat afwezig. Geschikte waardplanten, -struiken of -bomen afwezig.	1
Het habitat van de grote parelmoervlinder (<i>Argynnis aglaja</i>) omvat duingraslanden, droge heischrale graslanden op lemige bodems, blauwgraslanden en kalkgraslanden. De waardplanten van deze soort zijn diverse soorten viooltjes: duinviooltje, hondsviooltje, moerasviooltje en ruig viooltje. De vegetaties waarin de soort leeft, zijn vaak rijk aan verschillende soorten kruiden en hebben een structuur waarin open grond, lage en hoge vegetaties elkaar afwisselen. In de schrale delen komt de waardplant voor, in de ruigere delen vindt de vlinder nectar. Gemiddeld heeft de grote parelmoervlinder iets minder open grond en een wat hogere vegetatie nodig dan de duinparelmoervlinder. De soort heeft een groot leefgebied nodig.					
Grote vos	Wnb-andere soorten		Nee	Geschikt habitat afwezig. Geschikte waardplanten, -struiken of -bomen afwezig.	4
De grote vos (<i>Nymphalis polychloros</i>) is een zeldzame vlinder en een echte zwerver die overal kan opduiken. Hij werd met uitsterven bedreigd maar sinds 2019 is op meerdere plaatsen voortplanting geconstateerd. Het is een soort van vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Geschikte waardbomen zijn vooral iep, maar ook zoete kers, peer en sommige wilgensoorten. De winterschuilplaatsen zijn koel en donker. Vooral plaatsen met oud hout worden gebruikt, voorbeelden zijn stapels hout, holle bomen of oude, houten schuurtjes.					
Kleine ijsvogelvlinder	Wnb-andere soorten		Nee	Geschikt habitat afwezig. Geschikte waardplanten, -struiken of -bomen afwezig.	1
De kleine ijsvogelvlinder (<i>Limenitis camilla</i>) komt voor in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen, zoals elzenbroekbos. De waardplant is Wilde kamperfoelie; soms rode kamperfoelie of gecultiveerde kamperfoelie. De vlinder vliegt in de halfschaduw op open plekken, bredere bospaden en langs bosranden.					
Libellen					
Geleedpotigen - Libellen					
Rivierrombout	Wnb-Habitatrichtlijn		Nee	Waterhabitat afwezig.	1
De rivierrombout (<i>Stylurus flavipes</i>) plant zich voort in rivieren en grote beken, vooral op plaatsen waar zand of slib is afgezet. Het larvenhabitat bestaat uit zandige substraten in ondiepe, onbegroeide, stromingsluwe riviertrajecten. In de genormaliseerde rivieren worden dergelijke larvenhabitat voornamelijk tussen kribben aangetroffen.					
Nachtvlinders					
Nachtvlinders					
Teunisbloempijlstaart	Wnb-Habitatrichtlijn		Nee	Geschikt habitat afwezig. Geschikte waardplanten, -struiken of -bomen afwezig.	6
De teunisbloempijlstaart (<i>Proserpinus proserpina</i>) is te vinden op open plekken in vochtige bossen, bosranden en andere warme plaatsen waar waardplanten staan. De rupsen van de teunisbloempijlstaart leven voornamelijk van (middelste) teunisbloem, maar soms ook van (harig) wilgenroosje, basterdwederik en grote kattenstaart. Teunisbloemen worden vooral aangetroffen op omgewerkte zandige grond.					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Reptielen					
Hagedissen					
Levendbarende hagedis	Wnb-andere soorten	Nee	Geschikt habitat afwezig.	1	
De levendbarende hagedis (<i>Zootoca vivipara</i>) is afhankelijk van een gebied met veel variatie en afwisseling in zowel vegetatie als structuur. Met name de afwisseling van plekken om te zonnen en direct in de dekking te kunnen vluchten is belangrijk. De soort heeft een duidelijke voorkeur voor vochtige terreinen, vooral structuurrijke overgangen van vochtige naar droge terreindelen.					
De soort kan zich jaarlijks over een afstand van één tot twee kilometer verplaatsen langs bosranden en open mantelzones op zoek naar nieuw leefgebied.					
Vaatplanten					
Vaatplanten					
Kartuizer anjer	Wnb-andere soorten	Nee	Geschikte standplaatscondities afwezig.	4	
Kartuizer anjer (<i>Dianthus carthusianorum</i>) staat op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond. Ze groeit in schrale- en kalkgraslanden, in bossages langs bermen en dijken en op leisteenhellingen en zandsteenrotsen. Bloeit van juni tot oktober.					
Kleine wolfsmelk	Wnb-andere soorten	Nee	Geschikte standplaatscondities afwezig.	2	
De kleine wolfsmelk (<i>Euphorbia exigua</i>) staat op zonnige, vrij warme, open plaatsen (pioniervegetatie) op vochtige, matig voedselrijke, kalkrijke, vaak kleiige, niet te sterk bemeste grond. Deze soort is vrij zeldzaam in het rivierengebied en is de laatste jaren sterk achteruitgegaan.					
Vissen					
Vissen - overig					
Grote modderkruiper	Wnb-andere soorten	Nee	Waterhabitat afwezig.	2	
De grote modderkruiper (<i>Misgurnus fossilis</i>) prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. De soort heeft een voorkeur voor verlandende wateren in laag dynamische overstromingsvlakten en moerasgebieden. In Nederland ligt een aanzienlijk deel van het leefgebied in de sloten van ingepolderde voormalige overstromingsvlakten.					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Vogels					
Gebouwbewonende vogels					
Boerenzwaluw	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	453
<i>De Boerenzwaluw (Hirundo rustica) is van oorsprong een broedvogel van grotten en broedt bij ons in open schuren, onder brede dakoverstekken, onder bruggen en incidenteel ook op andere beschutte plaatsen. Boerenzwaluwen broeden voornamelijk in het buitengebied en alleen op plekken waar veel insecten zijn te vinden (weilanden, moerassen, waterrijke gebieden). Ze broeden in het agrarisch gebied alleen op plekken waar ook groot vee graast (voornamelijk koeien, ook wel paarden). Broedt in los kolonieverband in de periode mei-augustus.</i>					
Gierzwaluw	Wnb-Vogelrichtlijn	2	Nee	Geen mogelijkheden voor een nestlocatie.	930
<i>Gierzwaluwen (Apus apus) zijn zijn doorgaans (semi-) koloniebroeders die in gebouwen broeden in sterk bebouwde omgevingen die overeenkomen met het natuurlijk broedhabitat (rotskliffen). Ze hebben een vrije aanvliegroute nodig van minimaal drie meter hoog en broeden over het algemeen op plekken die niet te warm kunnen worden (noordelijke of oostelijke oriëntatie). Gierzwaluwen gebruiken vaak jaren achtereenvolgende dezelfde nestplaats. De broedtijd is van mei tot en met juli, hoogst incidenteel tot begin augustus, als het lang slecht weer is geweest.</i>					
Huismus	Wnb-Vogelrichtlijn	2	Nee	Geen mogelijkheden voor een nestlocatie.	2967
<i>Huismus (Passer domesticus) broedt voornamelijk in bebouwing. Er wordt vooral onder dakpannen gebroed, maar andere geschikte openingen, nestkasten en in sommige gevallen dichte groenblijvende struiken (klimop) kunnen ook als broedplaats worden gebruikt. Binnen 50 tot 100 meter van de nestlocatie moet voldoende voedsel te vinden zijn (zaden en insecten), water, dekking in de vorm van groenblijvende struiken en moeten huismussen stofbaden kunnen nemen. Is één van deze zaken afwezig dan zullen huismussen ook niet aanwezig zijn. De broedtijd is meestal van begin april tot en met augustus, maar in maart kan er ook al gebroed worden (afhankelijk van het weer). Als de omgeving te groen wordt dan verdwijnen huismussen.</i>					
Huiszwaluw	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	103
<i>Huiszwaluw (Delichon urbicum) broedt in Nederland vrijwel uitsluitend aan gebouwen en bruggen. Ze zijn het talrijkst in de omgeving van meren, plassen en rivieren (klei/leem is noodzakelijk voor de bouw van nesten). Broedt vanaf mei tot eind augustus.</i>					
Zwarte roodstaart	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Nee	Geen mogelijkheden voor een nestlocatie.	135
<i>De zwarte roodstaart (Phoenicurus ochruros) heeft een sterke voorkeur voor warme, droge en lichte biotopen. Verdwijnt weer als de omgeving te groen wordt. De vogel bouwt zijn nest in holten en spleten in bomen, rotsen, of gebouwen. Er wordt veel in steden genesteld. De zwarte roodstaart heeft een voorkeur voor hoge zangposten van twintig meter of hoger.</i>					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Holenbroeders					
Bonte vliegenvanger	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	109
<i>De bonte vliegenvanger (Ficedula hypoleuca) wordt vooral aangetroffen in halfopen loof- en gemengde bossen met een gevarieerde structuur. Ze broeden van nature in boomholten en dan bij voorkeur in eiken. In Nederland vaak in nestkasten.</i>					
Boomklever	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Nestlocaties afwezig.	601
<i>De boomklever (Sitta europaea) broedt in licht soortenrijk loof- en gemengd bos met ondergroei, vooral met oude en hoge bomen. Ook in parken en lanen.</i>					
Boomkruiper	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	1389
<i>De boomkruiper stelt geen hoge eisen aan een broedplaats; maakt nesten achter loszittende boombast, oude nestkastjes, tussen klimopbegroeiing op bomen, muren of schuttingen en op tal van andere plekken.</i>					
Gekraagde roodstaart	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	140
<i>De gekraagde roodstaart (Phoenicurus phoenicurus) is een vogelsoort van oude, parkachtige bossen met weinig ondergroei. Open plekken, oude bomen, graslanden of heiden moeten elkaar afwisselen. Ook in kleinschalig boerenland met oude, lommerrijke erven. Gekraagde roodstaarten zijn holenbroeders, die ook wel van nestkasten gebruikmaken.</i>					
Grauwe vliegenvanger	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	22
<i>De Grauwe vliegenvanger (Muscicapa striata) is voornamelijk te vinden in open loofbossen, gemengde bossen, bosranden met struwelen, parkachtige gebieden en lommerrijke dorpen en boerenerven. Er moet veel ruimte zijn in de kroonlaag om te kunnen foerageren. De Grauwe Vliegenvanger nestelt in nissen en halfopen hopen in bomen maar soms ook in gebouwen. Hij maakt ook gebruik van halfopen nestkasten.</i>					
Groene specht	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	964
<i>De groene specht (Picus viridis) heeft een voorkeur voor landschap met oude loofbomen, afgewisseld met geschikt open gebied met genoeg mieren. Geschikte nest- en slaapplaatsen zijn open bossen, bosranden, parken, oude houtsingels en boomrijke tuinen. Hij broedt meestal in een zelfgehakt hol in een oude loofboom. In grote bosgebieden broedt hij vaak alleen langs de randen of rond kale stukken.</i>					
Grote bonte specht	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	1096
<i>De grote bonte specht (Dendrocopos major) broedt overal waar bomen zijn: in bos, park of tuin. Loofbossen en gemengde bossen met een diverse opbouw (jonge en oude bomen, dicht en open bos) zijn favoriet. Het nest wordt uitgehakt in een wat zachtere boomsoort. Past zich makkelijk aan aan omstandigheden, koloniseert nieuwe gebieden met geschikte nestbomen en kan dicht bij mensen broeden.</i>					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Ijsvogel	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	475
<i>Ijsvogel (Alcedo atthis) broedt voornamelijk langs langzaam stromende beken met steilwanden in het oosten en zuiden van het land. Vooral na een serie zachte winters kunnen er echter aanzienlijke aantallen tot broeden komen in minder klassieke biotopen, ook in het westen en noorden van het land. De soort had in de jaren zestig van de twintigste eeuw te lijden onder watervervuiling en de strengste winter van de eeuw (1962/63), die de stand meer dan decimeerde. In het laatste kwart van de eeuw herstelde de stand, met onderbrekingen na koude tot strenge winters als 1978/79, midden jaren tachtig en midden jaren negentig. De stand floreerde vervolgens door een lange serie van (zeer) zachte winters in combinatie met verbeterde broedomstandigheden: schoner water, herstel van natuurlijke beekoevers en regionaal ook aanbod van nieuwe nestgelegenheid. In het topjaar 2007 nestelden er naar schatting rond 1000 paren in ons land. Enkele wat koudere winters deden de stand vervolgens weer dalen.</i>					
Kleine bonte specht	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	34
<i>De kleine bonte specht (Dryobates minor) nestelt meestal in tak van een dode loofboom of een dood deel van een levende loofboom. Meeste nesten in zachte bomen zoals berk, populier of wilg, maar ook wel in beuken.</i>					
Koolmees	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen mogelijkheden voor een nestlocatie.	3514
<i>Het nest bevindt zich in de holte van een boom, soms ook in rotsen en muren. Maakt veel gebruik van nestkasten.</i>					
Oeverzwaluw	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	20
<i>Oeverzwaluw (Riparia riparia) nestelt in steilwanden van natuurlijke oevers of, veel vaker, afgravingen, gronddepots of andere gevolgen van menselijke bedrijvigheid. Omdat geschikte broedgelegenheid doorgaans maar korte tijd beschikbaar is, zijn jaarlijkse verplaatsingen van kolonies aan de orde van de dag. Ook de landelijke aantallen variëren enorm, met na de eeuwwisseling in gunstige jaren tot 30.000 paren maar in andere jaren nog niet de helft. Nog diepere inzinkingen, zoals midden jaren tachtig, vielen samen met extreme droogte in de Sahel, het overwinteringsgebied. Pieken vallen samen met voldoende neerslag in de Sahel en een hausse aan bouw- en graafactiviteit in Nederland. Grootschalige oeverafslag langs de Grensmaas, de enige rivier met volledig natuurlijke oevers, kan enkele jaren duizenden Oeverzwaluwen nestgelegenheid bieden. De eerste Oeverzwaluwen komen in maart aan en doortrek vindt plaats tot diep in mei. Vanaf juli ontstaan gemeenschappelijke slaapplekken, doorgaans in rietvelden. Enorme concentraties met tot 100.000 Oeverzwaluwen, zoals bekend van Flevoland rond 1970, worden niet meer gemeld. De meeste kolonies worden in augustus verlaten. In dezelfde maand, en in september, wordt ook doortrek opgemerkt.</i>					
Pimpelmees	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen mogelijkheden voor een nestlocatie.	2468
<i>Het nest bevindt zich in de holte van een boom. Maakt veel gebruik van nestkasten.</i>					
Spreeuw	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen mogelijkheden voor een verblijfplaats.	1887
<i>Spreeuwen broeden in holtes van bomen, in nestkasten en in gaten en kieren van gebouwen. Spreeuwen zijn opportunisten en je komt ze dan ook op veel plaatsen in ons land tegen, ook in dorpen en steden. Echte graslandvogel. Grasvelden (van vochtig tot droog) en in veel mindere mate akkers voorzien spreeuwen van insecten en hun larven.</i>					
Tapuit	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	33
<i>De tapuit (Oenanthe oenanthe) is een op de grond levende vogel van open terrein zonder struiken en bomen zoals duinen en heidevelden. In het buitenland ook van droge graslanden, hoogvenen, rotsige hellingen en toendra's. Tapuiten broeden in hollen, vaak een konijnenhol.</i>					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Zwarte mees	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	73
De zwarte mees (<i>Periparus ater</i>) komt in Nederland vooral voor op de zandgronden. Naaldbossen vormen de belangrijkste leefgebieden, vooral bossen met veel sparren. Broedt van eind april tot eind juni.					
Zwarte specht	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	57
De zwarte specht (<i>Dryocopus martius</i>) komt in Nederland het meest voor in uitgestrekte naaldbossen, afgewisseld door beukenlanen en -percelen. Ze hakken hun nestholte vooral uit in dikke beuken, maar ook Amerikaanse eik, grove den en lariks. Zwarte spechten foerageren graag in jong naaldhout op mieren (vooral houtmieren). Elk broedjaar hakt de zwarte specht een nieuwe nestholte uit. Oude nesten worden in gebruik genomen door allerlei vogels en zoogdieren, waardoor de zwarte specht een belangrijke rol speelt in het ecosysteem van zijn habitat.					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Overige vogels					
Blauwe reiger	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	1697
<i>Blauwe reiger (Ardea cinerea) broeden merendeels in kolonies, soms echter solitair. Verreweg de meeste van de rond 500 bekende kolonies liggen in het lage deel van het land, inclusief het rivierengebied. Kolonies in stedelijk gebied zijn normaal. Er is een tendens om meer verspreid te gaan broeden: kolonies van meer dan 100 broedparen worden schaarser, kleinere kolonies talrijker. Blauwe Reigers werden in het verleden hevig vervolgd. In combinatie met waterverontreiniging en streng winterweer leidde dit tot een dieptepunt van 3500 paren in 1963. Vanaf 1990 groeien ze echter niet verder. In jaren volgend op een reeks van zachte winters broeden er ruim 13.000 paren in ons land, na enkele winters met stevige vorstperioden tot 30% minder. Veel Nederlandse Blauwe Reigers overwinteren dan ook in eigen land.</i>					
Ekster	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Nee	Nestlocaties afwezig.	3317
<i>Ekster (Pica pica) is een soort die overal te verwachten is, met uitzondering van boomloze landschappen of juist uitgestrekte bossen. Ze hebben een voorkeur voor boerenland met singels en uitgegroeide hagen, maar zijn in sommige woonwijken met veel plantsoenen en hoge bomen zeker zo dik gezaaid. Sinds ongeveer 1975 werden grote delen van Zeeland, Flevoland en enkele Waddeneilanden aan het verspreidingsgebied toegevoegd. Meer nestgelegenheid en minder jachtdruk opende de weg naar deze regio's. Op de hoge gronden zijn de aantallen sinds 1990 duidelijk afgenomen, vooral in bosrijke gebieden. De Ekster kreeg te maken met de terugkeer van een geduchte predator (Havik), ondervond nestplaatsconcurrentie (Zwarte Kraai, dominant) en kende vermoedelijk ook voedselproblemen door veranderde landbouwpraktijken. In stedelijk gebied is de soort sinds de jaren zeventig en tachtig overal sterk toegenomen.</i>					
Grote gele kwikstaart	Wnb-Vogelrichtlijn	3	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	65
<i>Nestelt graag vlak bij stromend water in een nis in een muur of onder een brug of bij boomwortels in oevers. Ze maken ook gebruik van speciale nestkasten.</i>					
Ooievaar	Wnb-Vogelrichtlijn	3	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	216
<i>Ooievaars broeden in Nederland vooral op plekken die door de mens worden aangeboden. Ooievaars komen vooral voor in extensief beheerde weilanden in veenweidegebieden en uiterwaarden met een hoge waterstand. Het voedsel van ooievaars is erg gevarieerd, maar voornamelijk bestaand uit dierlijke eiwitten. Voorbeelden hiervan zijn kikkers, muizen, mollen, insecten, jonge vogels, aas en afval.</i>					
Raaf	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	5
<i>De raaf (Corvus corax) leeft in Nederland in uitgestrekte gebieden waarin bossen en heide elkaar afwisselen; steeds vaker ook in bosjes in cultuurland. Zoeken voedsel ver van de nestplaats en vliegen soms kilometers om in weilanden of kwelders te foerageren. Afhankelijk van gebieden die rijk zijn aan grondfauna.</i>					
Roek	Wnb-Vogelrichtlijn	2	Nee	Nestlocaties afwezig.	808
<i>De bijna 900 kolonies bestaan meestal uit enkele tientallen tot een honderdtal nesten, de grootste tellen rond 1000 nesten. Zo'n 80% van de Roeken broedt in Gelderland, Drenthe, Overijssel, Noord-Brabant en Friesland. Vestigingen in het westen van het land, in het verleden niet ongewoon, zijn momenteel schaars maar nemen weer toe. Roeken broeden vooral in hoge bomen, maar hebben daarbij geen last van verstoring van mensen. Zo broeden ze ook dichtbij menselijke activiteit zoals parkeerplaatsen. Broedperiode is van april tot eind juni, eileg april-begin mei, jongen in nest tot eind juni.</i>					
Zwarte kraai	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Nee	Nestlocaties afwezig.	2371
<i>De zwarte kraai (Corvus corone) broedt in (half)open landschappen met bomen, maar ook wel in hoogspanningsmasten. In bossen broeden ze meestal alleen aan de rand. Broedt vanaf maart tot en met juli. Oude kraaiennesten zijn van belang voor roofvogels en uilen die zelf geen nest bouwen, als boomvalk, torenvalk en ransuil.</i>					

Soort Ecologie	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Roofvogels					
Boomvalk	Wnb-Vogelrichtijn	4	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	230
<i>De boomvalk (Falco subbuteo) is een schuwe soort. Broedt solitair, territoriaal. Bouwt zelf geen nest, gebruikt oud kraaien- of eksternest. Jaagt in open en halfopen land: parklandschappen, heiden en hoogvenen, open duin en moeras, boerenland en dorpen, ook wel in buitenwijken van steden. Broedt in allerlei typen bos, liefst in halfopen bos of aan de randen ervan, ook wel in solitaire bomen; bijna overal waar kraaien en eksters broeden. Dus ook regelmatig in populierensingels, op erven, in hoogspanningsmasten en in stadsparken. Concentraties boomvalken zijn vaak daar waar veel libellen zijn.</i>					
Buizerd	Wnb-Vogelrichtijn	4	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	2019
<i>Paren hebben meerdere nesten in een territorium en switchen van jaar op jaar, lapt ook oude nesten van andere roofvogels op. Broedt liefst in kruinen van hoge bomen, vaak tegen de rand van het bos, soms lager in struiken, heel zelden zelfs op de grond. Bouwt nest van takken en twijgen. Het nest is groot, ongeveer een meter in doorsnede en 60 cm diep.</i>					
Havik	Wnb-Vogelrichtijn	4	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	115
<i>Combinatie van bos met geschikte nestbomen met open land om te jagen. Broedt in naald- en loofbossen, ook in moerasbos, soms in parken. Nest meestal hoog in de kroon van een loof- maar meestal een naaldboom. Groot, met basis van stevige takken.</i>					
Slechtvalk	Wnb-Vogelrichtijn	3	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	8
<i>Slechtvalken broeden in het hele land, met de nadruk op Noord-Brabant, Limburg, Noord-Holland en Gelderland. Het merendeel van de broedparen nestelt in voor de soort gemaakte nestkasten, doorgaans op grote gebouwen in of nabij stedelijk gebied. De rest broedt op oude kraaiennesten in hoogspanningsmasten. Broedgevallen in bomen of op de grond (Waddeneilanden, Delta) zijn uitzonderlijk. Nederlandse Slechtvalken verblijven het hele jaar rond de broedplaats (oude vogels) of zwerven rond over afstanden tot een honderdtal kilometers (jonge vogels). Daarnaast duiken Belgische en Duitse vogels bij ons op. Doortrekkers en wintergasten kunnen afkomstig zijn uit Noord-Europa. In het winterhalfjaar vertoeven de meeste Slechtvalken in open gebieden die rijk aan middelgrote vogels zijn. Vele tientallen Slechtvalken overwinteren dan ook in het Wadden-, Delta- en IJsselmeergebied.</i>					
Sperwer	Wnb-Vogelrichtijn	4	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	301
<i>Broedt in bossen, soms tuinen en parken, meestal in een dicht, jong bos met naaldbomen (fijnspar, lariks), het liefst in halfopen landschappen. Bouwt jaarlijks een nest, waardoor in lang bezette territoria veel oude nesten zijn. Nest vaak dicht tegen de stam in dicht bos. Soms in struiken.</i>					
Torenvalk	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	1230
<i>Bouwt zelf geen nest. Broedt in oud kraaiennest, in Nederland tegenwoordig vooral in speciale open of halfopen torenvalkkasten met turf erin. Ook in nissen in gebouwen en in het buitenland op rotsrichels en in rotsspleten.</i>					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Wespendief	Wnb-Vogelrichtijn	4	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	14
<i>De wespendief (Pernis apivorus) leeft in loofbossen en gemengde bossen, met open plekken, heide, hoogvenen en graslandjes. Ook moerasbos en kleinschalig cultuurland met bos. Hij eet vooral larven, poppen, volwassen wespen, bijen, hommels.</i>					
Zeearend	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	1
<i>De zeearend (Haliaeetus albicilla) is een roofvogel die voornamelijk leeft in kustgebieden, meren en rivieren. Hij voedt zich met vis, watervogels en aas. De soort heeft een voorkeur voor uitgestrekte, waterrijke habitats met voldoende voedsel en rustplaatsen.</i>					
Uilen					
Bosuil	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	103
<i>De bosuil bewoont allerlei landschappen, variërend van loof- en naaldbos tot stadsparken en groene woonwijken. De bosuil broedt overwegend in boomholtes en begint al vroeg in het jaar (soms al in december) met nestelen en broedt over het algemeen van februari of maart tot juni. Binnen het leefgebied moeten voldoende (oude) bomen aanwezig zijn, is heel het jaar voedsel beschikbaar én bereikbaar en moeten er voldoende roest- en broedplaatsen aanwezig zijn.</i>					
Kerkuil	Wnb-Vogelrichtijn	3	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	52
<i>De kerkuil (Tyto alba) is een bewoner van (half)open landschappen, bij ons veelal het boerenland. Hij vestigt zich graag in gebouwen zoals schuren of kerktorens. Broedperiode vanaf februari tot soms ver in het najaar.</i>					
Ransuil	Wnb-Vogelrichtijn	4	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	344
<i>De ransuil (Asio otus) broedt veelal in oude nesten van eksters of kraaien. Broedt van half februari tot en met juli. 's Winters verzamelen ransuilen zich in (soms grote) groepen, vlak bij gunstige voedselgebieden. De ransuil broedt en roest bij voorkeur in naaldbomen, die hem de beste dekking bieden. Daarnaast in houtwallen, boomgroepen, hagen en zelfs solitaire bomen.</i>					
Steenuil	Wnb-Vogelrichtijn	1	Nee	Geen nestlocaties te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	76
<i>De steenuil (Athene noctua) schuwt de menselijke omgeving niet en broedt voornamelijk op gevarieerde erven bij boerderijen of vrijstaande huizen. De steenuil broedt van eind maart tot in juni. Het jachtgebied bestaat uit open terrein met het hele jaar door lage vegetatie (beweiding). Als schuilplaatsen en broedholen worden oude bomen, schuren, gebouwen en dergelijke gebruikt.</i>					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Zoogdieren					
Hondachtigen					
Wolf	Wnb-Habitatrichtlijn	Nee	Geschikt habitat afwezig. Geen verblijfplaatsen te verwachten.	2	
Wolven lijken tot dusver een voorkeur te hebben voor laag gelegen glooiende tot vlakke landschappen met een schakering van omvangrijke bos-, heide- en/of hoogveengebieden. Daartussen verbindend liggen eveneens uitgestrekte landbouwgebieden. Deze gebieden, kennen een relatief lage dichtheid aan menselijke bevolking en – van primair belang – grote populaties prooidieren; waaronder (de combinatie) ree, damhert, edelhert en everzwijn. Dekking en rust is ook belangrijk voor wolven, namelijk de mogelijkheid om zich ongestoord voor mensen te kunnen verschuilen in omvangrijke en afgelegen natuurkernen. De beschikbaarheid van schoon zoetwater(en) is tevens een bepalende vestigings- en habitatfactor.					
Knaagdieren					
Bever	Wnb-Habitatrichtlijn	Nee	Geschikt habitat afwezig.	186	
De bever (Castor fiber) is afhankelijk van gebieden met water en aangrenzende bosgebieden. Ze hebben een voorkeur voor riviervalleien met veel uiterwaarden, begroeid met zacht hout, en houden zich voornamelijk op langs de trager stromende delen van de rivier. Ook zijn ze te vinden langs meren, beken, poelen en moerassen.					
Eekhoorn	Wnb-andere soorten	Nee	Geen mogelijkheden voor een verblijfplaats.	171	
De eekhoorn (Sciurus vulgaris) leeft voornamelijk in uitgestrekte naaldbossen en gemengde bossen waarin naaldbomen overheersen. Ze komen ook voor in parken en tuinen. Ze zijn minder algemeen in kleinere naaldbossen of in loofbossen. De voorkeur van eekhoorns gaat uit naar ouder bos. Eekhoorns nestelen graag in boomholtes, waarin ze goed beschermd zitten. De ingang moet maar 5 cm zijn om binnen te geraken, wat vaak het geval is bij oude spechtenholen. Bij gebrek hieraan bouwt de eekhoorn een bolvormig nest in een boom of grote struik.					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Marters					
Bunzing	Wnb-andere soorten	Nee	Geschikt habitat afwezig.	5	
De bunzing (<i>Mustela putorius</i>) komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden. Daarnaast komt hij ook voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. Vooral in de winter komt de bunzing ook wel in de buurt van boerderijen voor. Ook in dorpen en buitenwijken van steden komt de bunzing soms voor. Het voedsel van de bunzing bestaat uit allerlei dierlijk voedsel zoals konijnen, hazen, ratten, muizen, mollen, vogels, vogeleeieren, reptielen, amfibieën en insecten, maar ook vogelkers, bosbes of ander fruit wordt gegeven. De bunzing is vooral 's nachts actief. In de uren na zonsondergang en voor zonsopgang vertoont de bunzing de meeste activiteit. Een bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das. Maar ook onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. Hij bekleedt zijn hol met gras en mos. In de winter maakt de bunzing zijn schuilplaats op warmere plaatsen, zoals onder stro- en hooibalen bij boerderijen. De bunzing graaft soms zelf een hol. Daarbij ontstaat een stortbergje met aarde waardoor het hol sterk lijkt op dat van een bruine rat.					
Das	Wnb-andere soorten	Nee	Geschikt habitat afwezig.	2	
De das (<i>Meles meles</i>) leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Maar ook andere open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikte gebieden. Het leefgebied van de das moet voldoen aan voldoende dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld.					
Steenmarter	Wnb-andere soorten	Nee	Soort wordt uitgesloten (zie hoofdstekst).	16	
De steenmarter (<i>Martes foina</i>) heeft een voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden (de steenmarter is een 'cultuurvolger'). Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt. De steenmarter is een nachtdier dat van zonsondergang tot zonsopgang actief is. De steenmarter eet zowel plantaardig als dierlijk voedsel. Hij heeft een veelzijdig menu. Hij eet o.a. muizen, ratten, egels, jonge konijnen, vogels, eieren, kevers, rupsen, kikkers en regenwormen. Steenmarters maken veelal geen echt nest; meer een schuilplaats in een kier of nis met diverse voorhanden zijnde materiaal. De grenzen van een territorium worden gemarkeerd met urine en met geurstof uit klierjes in de voetkussentjes van de achterpoten (ook geurklieren bij mondhoecken en anus). Dit veroorzaakt vaak geuroverlast bij mensen.					
Wezel	Wnb-andere soorten	Nee	Geschikt habitat afwezig.	6	
De wezel (<i>Mustela nivalis</i>) is een woelmuisspecialist en veldmuis en rosse woelmuis zijn de voornaamste prooien. Daarom heeft hij in vergelijking met hermelijn en bunzing een grotere voorkeur voor drogere en kleinschalige agrarische habitats, overeenkomstig met veldmuis. Ook op erven en groene delen van dorpen en steden komt de wezel voor. Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude hopen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt. De wezel is dagactief en afwisselend enkele uren actief en in rust.					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
--------------------------	--------------------	---	---------------	-----------	---------------------

Slaapmuizen

Eikelmuis	Wnb-andere soorten		Nee	Geschikt habitat afwezig.	1
------------------	--------------------	--	-----	---------------------------	---

De eikelmuis (Eliomys quercinus) wordt uitsluitend aangetroffen in Zuid-Limburg en sporadisch in Zeeuws-Vlaanderen. In Zuid-Limburg valt het verspreidingsgebied samen met het voorkomen van kalksteen in de bodem. Eikelmuisen leven zowel in bomen en struiken als op de grond. Ze leven voornamelijk in structuurrijke loofbossen in glooiend gebied, het liefst begroeid met eiken, maar ze komen ook voor in naaldbossen, boomgaarden, kleinschalig agrarisch cultuurlandschap en parklandschap in dorpsranden. Maar ook struikgewas, hagen, tuinen, rotsen, muren en gebouwen kunnen bewoond worden door de eikelmuis, mits er in de directe omgeving bos of struikgewas aanwezig is en de plek zelf voldoende beschutting geeft.

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Vleermuizen					
Gewone dwergvleermuis	Wnb-Habitatrichtlijn		Ja	Verblijfplaatsen kunnen niet (binnen invloedssfeer) worden uitgesloten.	1091
De gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>) is een gebouwbewonende soort. (Kraam)kolonies zijn in Nederland vooral in gebouwen, in spouwmuren, achter betimmering en daklijsten, of onder dakpannen gevonden. In Oost-Europa worden ze ook in bomen en grotten gevonden. Gebouwen worden ook als winterverblijf gebruikt, waarbij vergelijkbare plaatsen als in de zomer benut worden. Massa-winterverblijfplaatsen worden aangetroffen in hoge en massieve gebouwen waar ze vorstvrij kunnen overwinteren.					
Gewone grootoorvleermuis	Wnb-Habitatrichtlijn		Nee	Geschikt habitat afwezig.	2
De gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>) gebruikt zeer uiteenlopende soorten verblijfplaatsen. Ze worden voornamelijk aangetroffen in holten en spleten in bomen en in nest- en vleermuiskasten, maar ook in gebouwen op zolders, achter betimmeringen, daklijsten en vensterluiken, in spouwmuren en onder dakpannen. Als winterverblijf worden vooral ondergrondse ruimten gebruikt, zoals grotten, kalksteengroeven, oude steenfabrieken, bunkers, forten, vestingwerken, ijskelders en (kasteel)kelders. Overwinterende gewone grootoorvleermuizen zijn echter ook op zolders en in kerktorens, en een enkele keer in boomholtes gevonden. De soort is erg gevoelig voor licht en verplaatst zich voornamelijk door of langs dichte vegetatie.					
Laatvlieger	Wnb-Habitatrichtlijn		Ja	Verblijfplaatsen kunnen niet (binnen invloedssfeer) worden uitgesloten.	24
De laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>) is een gebouwbewonende soort. Een enkele keer zijn ze ook in bomen te vinden. Ze bevinden zich voornamelijk in de spouwmuur, achter de betimmering, onder daklijsten en dakpannen of onder het lood rondom de schoorsteen. Soms worden ze ook op zolders aangetroffen. In vleermuiskasten worden laatvliegers zelden aangetroffen.					
Rosse vleermuis	Wnb-Habitatrichtlijn		Nee	Geen verblijfplaatsen te verwachten op basis van de ecologie van de soort.	1
De rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>) komt met name voor in bossen en parken. Ze jagen voornamelijk boven moerassen, open water, vochtige weilanden en bosranden. De verblijfplaats van de rosse vleermuis is vaak een boomholte, bijvoorbeeld spleten in oude bomen of verlaten spechtenholen. Deze holte bevindt zich vaak tot 20 meter boven de grond. Een enkele keer maken ze gebruik van gebouwen, rotsspleten en vleermuiskasten. Zelden komen ze in grotten voor. Hij overwintert in holle bomen, rotsspleten, gebouwen en bruggen.					
Ruige dwergvleermuis	Wnb-Habitatrichtlijn		Ja	Verblijfplaatsen kunnen niet (binnen invloedssfeer) worden uitgesloten.	2
De ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>) jaagt vooral half open bosrijk landschap. Ze jagen ook graag bij straatlantaarns, maar bebouwing en open gebied zijn minder in trek. Uit het buitenland zijn verblijfplaatsen vooral aangetroffen in spleten en gaten in bomen, in nest- en vleermuiskasten, in gebouwen achter betimmeringen, achter daklijsten, onder dakbedekking en op zolders. Twee Nederlandse kolonies bewoonden spouwmuren. Als winterverblijf zijn gebouwen (spouwmuur, dakpannen, betimmering), houtstapels, maar ook boomholtes en nest- en vleermuiskasten bekend.					